

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezber, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za taje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopsi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafovih ulicah št. 5, sicer uredništvo v I. nadst., upravljanje pa v pritličju. — Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10. h.

Upravljanja telefon št. 85.

„Vzorno“ gospodarstvo škofa Antona Bonaventure.

V Celju, 15. avg.

Pred kratkim smo poročali, kako naseljuje s škofovim dovoljenjem prikriti nemški nacionalec in škofov oskrbnik Dicenta cele nemške družine v gornjegradskega okraju, češ, da je slovenski rod za nič in se mora zatreći. Škof, ki ima vedno polna usta in se sicer postavlja kot velik narodnjak, bi to lahko preprečil, ako bi le hotel. Da bi mu to naseljevanje ne bilo znano, tega pač ne bo mogel zanikati. Vsako leto se mu namreč morajo ob priliki njegovega obiska v Gornjem gradu predstaviti vsi uradniki oskrbnosti, s katerimi pa more gospod Slovenem — goroviti le nemško. Oskrbnik je pač že zdavnaj uvidel, da se lahko s škofov igra, kakor hoče in zato ni čudo, če tudi s škofovim posestvom gospodari tako »racionalno«, da bo prav v kratkem tudi na graščini prav »racionalno« zapel boben. Škof seveda v svoji neumnosti nič ne vidi, upamo pa, da bo zato buben bolj slišal, četudi ni preveč muzikaljen. In da bo buben kmalu zapel, da je gospodarstvo na robu propada, to ve pri nas vsak kmet, ki nima slučajno »ajdovce« v glavi, mora že čuti to danes tudi Bonaventura sam.

Škof je bil sicer vedno mnenja, da je Dicenta popolnom na svojem mestu, toda kdor pa opazuje vse njegovo gospodarstvo, ta je pač drugih misli in drugega prepričanja. Postavi kozla v zelnik, Dicenta pa na lepo posestvo za oskrbnika, rezultat bo isti, namreč dosti škode, pa nič dobička.

Oglejmo si torej njegovo gospodarstvo doma, na polju in v gozdu. Najlepše polje krog Gornjega grada je last ljubljanske škofoje. Menihi, ki so svoj čas tukaj gospodarili, so si prilastili najlepšo in najboljšo zemljo, takoj, da se dandanes trg niti razširiti ne more. Malo je ravnine, a skoro vsa je graščinska. Lepe obsežne njive, rodotinji travniki, nad njimi pa nekdaj lepo gosto, sedaj popolnoma izsekano lesovje. Sredi teh njiv in travnikov zagledas veliko gospodarsko poslopje.

Na prvi pogled si misliš, da se

oskrbnštvo zraven gozdarstva prav marljivo peče z živinorejo, kakor je sploh navada pri takih posestvih. In uganil si. Toda, če misliš, da bo našel tukaj vzorno knjetje in umno živinorejo, si se zelo zmotil.

Oskrbnik se je hotel postaviti s svojo živinorejsko »znanostjo«. Računa je noč in dan, koliko mleka in sira bo lahko pridelal, če bi se pečal z umno živinorejo. Stvar sama bi ne bila napačna, a moralata se je ponesrečiti, ker je delal račune ne-umno živinorejec.

Nakupil je nekje na Zgornjem Štajerskem lepih krav, toda švicarske pasme, o katerih ve pri nas vsako dete, da v naših krajih ne uspevajo. Saj je moral vendor vedeti, da štajerski deželni odbor pospešuje marijindolsko pleme. Lepa živinčeta je draga plačal, a tudi transport ni bil zastonj. Imel je 10 molznih krav, nekaj telic, 2 bika, sploh vse živine okrog 25 glav. Toda sreče ni bilo, mleka in sira pa tudi ne. Niti toliko mleka ni prigospodaril ne-umno živinorejec, kolikor ga je potreboval za dom.

Toda bila je še druga stiska.

Oskrbništvo je morallo vsak teden pošiljati v Ljubljano sirovo maslo za škofovku kuhihino. Da bi pa prikril svojo ne-umno živinorejo, je kupoval sirovo maslo pri kmetih ter plačeval kg po — 2 K. Bonaventuri pa je menda vseeno teknilo, saj ni vedel, da je maslo dvakrat plačano. Je bila pač draga stvar ta »puter«, kaj ne?

Vzrok slabih uspehov živinoreje je pač ta, da si di Cesta razume na nju toliko, kakor zajec na buben.

Toda oskrbnik ni opešal. Prodal je to pasmo ter si oskrbel marijindolsko pleme. Lepa živinčeta, a mleka nič več kakor za domačo rabo in vendor ima v hlevu blizu 20 glav živine.

Mož je uvidel, da je njegova živinoreja ne-umno. Tudi škofova sestra mu je dala to razumeti, toda njegov »gospodarski genij« mu ni dal miru.

Nekje na Zgornjem Štajerskem je videl vzorno perutninstvo. Kaj taka kega bi si tudi lahko privočil, si je mislil, saj bo šlo na škofove stroške. Dal je takoj napraviti velik kurnik, in sicer prav ob gradu in trgu. Nato je pokupil v Gornjem gradu vse ko-

koši temne barve in jih tudi dobro plačal, ter sanjal, kako bo jajca z dobičkom prodajal in že z jajčjo kupčijo lahko vzdržaval škofove zavode v St. Vidu. Pa tudi Bonaventura si bo še lahko privočil kako piško.

Toda človek obrača, bog pa obrne. Pišk je pač samo toliko, da jih Dicenta pri dobrem zdravju lahko sproti poduši, kadar pa pride škof na letovišče, takrat pa jih že primanjkuje. Kaj pa še jajca! Čez zimo je bilo v kurniku čez 100 kokoši, kuharica pa je po trgu jajca na posodo iskal za svojo kuhihino. Iz vse te perutninoreje pa ni ostalo za škofove zavode nič. In koliko je stala vsa ta naprava denarja!

Pa tudi pri konjih nima oskrbnštvo sreče.

Nekoč se je pripeljal iz Kamnika s starim izrabljениm kljusetom neki kupčevalec. Napravila sta takoj konjko kupčijo, menjala sta. Oskrbnik mu je dal lepega rdečega konja, eno lepo kravo in še 40 gld. po vrhu, Kamničan pa mu je prepustil svojo staro kljuse. Odhajajoč pa se je v pest smejal, češ, take kupčije pa še nisem nikoli napravil, saj bi bil zadovoljen s kupčijo »bat za bat«.

Pozneje je oskrbnik kupil dva lepa »konjička«, za katera je dal nekaj čez 700 gld. Ker se hoče v vedenem diru voziti, je v najkrajšem času poskušal enega; prodal ga je za 40 gld., kupe pa je napravil še vseeno lep dobiček z njim.

Lepega belca, ki ga je imel samo za ježo, je podaril nekemu prijatelju samo zato, ker ga je konj nekoč vrgel na tla. Pa kaj, saj konj je bil škofov in oskrbnik ni imel s tem nič skode.

Pred kratkim pa je kupil zopet dva lepa konja za 1400 gld. Ugajala sta mu izredno, tako, da se je vozil z njima dannadan na Črničev in zopet nazaj, pa zopet na kolodvor, v najhujšem diru brez odmora. S tem jih je prehladil in zbolela sta. Eden je sploh za nič. Treba je bilo novega.

Pripeljali so se skozi Gornji grad ogrski eignani, ki so imeli par k njegovemu preostalem konju. Kupecija je bila hitro sklenjena, eignani namreč niso bili dragi. Čez dva dni pa se je pokazalo, da je konj, za katerega je dal 400 K, nadušljiv in nerabljen. In zopet je moral dobiti novega konja, po tega pa je šel v Gradec.

Taka je torej graščinska živinoreja v Gornjem gradu in ni čudo, če škofov prede na vseh straneh. Dicenta ga je dovedel na rob gospodarskega propada, pota nazaj ni več. Oskrbnik dela z gospodarstvom, kakor svinja z mehom, škofov pa se v svoji omejenosti smeje in hvali svojega oskrbnika in božjo previdnost, ki ga mu je na-klonila.

Slabemu gospodarstvu pa ni kri-va samo nevednost, temveč tudi oskrbnikova trma in domisljavost.

Domači tesarji so delali leta in leta po zimi in na spomlad v gradu mizarska dela, po letu pa tesarska. Hoteli so imeti izboljšane plače na 3 K na dan. Oskrbnik jim tega ni hotel privoliti ter je dobil rajšče tuje mizarje, toda ne morda cenejše. Nobelet muss man zugrunde gehen, pravi Nemec, in tako hoče tudi Dicenta. Tem tujejem je plačal za isto nič boljše delo po 5 K na dan, plačeval jim sam stanovanje ter jim dajal hrano, vse to po vrhu dnevne plače 5 K. Ko pa je prišel Bonaventura na letovišče, je nagnal vse te in še druge de-lavce, da jih je odtegnil njegovim očem.

Blizu Šmartnega ima graščina travnik, ki meri nad 20 oralov, takozvani Dorsak. Sama slaba kislaka mrva, slabša kot slama, kajti zemlja je močvirnata. Ta travnik je hotel oskrbnik melijorirati. Porabil je zato že tisočake, a travnik je še tak, kakor je bil.

Oskrbnik je namreč pozval različne s trokovnjake in z Dunajem in Ljubljane. Ti so zemljo pregledali in napravili načrte za melijoracijo, se-veda po svojih strokovnjakih izkušnjah. Če bi se oskrbnik držal teh načrtov, bil brezvonomno svet danes za rabo in rodoviten. Mož pa je vse drage načrte zavrgel, ker niso bili napravljeni po njegovim voljim. »Die Trottel verstellen ja nichts.« In tisočaki ležijo danes v močvirju.

Cloveku, ki se nekoliko razume na gospodarstvo, se milo stori, ko vi-di, kako se slabo gospodari na lepem posestvu, ki bi moralno kmetom biti vzor gospodarstva, in kako se ne-mejo tisočaki ven tam, kjer bi se morali prigospodariti. Niti na misel pa nam ne pride, da bi škofo pomilovali. Upopastil je našo lesno industrijo, pade naj ž no tudi sam. Oskrbnik bo že skrbel za to.

Poznate me, četudi ne osebno, da sem klerikalec. Vzgoja in razmere so me zanesle v klerikalni tabor v času, ko nisem imel še prav nič prepričanja. Lahko si mislite, kakih lastnosti sem se navzel v klerikalni družbi. Postal sem tak, kakršni so vsi drugi klerikaleci. S tem sem Vam dal za-dostnega pojasnila kako je mogoče, da se obracam do Vas.

Napravil bi rad kupčijo z Vami. V klerikalnem taboru sem vedno imel odprte oči in odprta ušesa. Pred vsako ključavnico sem se ustavil. In nabral sem toliko zanimivega in pikantnega gradiva, da bi Vam lahko pisal celo serijo »Schlüsselromana«. Kar trgal bi se ljudje za »Slovenski Narod«. Toliko bi ga morali natisniti, da bi se vam strojil podrli.

Ni se ne ženirajte sprejeti moje spise, čeprav sem klerikalec. Za resničnost svojih spisov Vam jam-čim; ce se dokaže le ena nerescica, pa me lahko izdaste kot avtorja. Večje garancije Vam ne more nihče podati. Midva napravila navadno kupčijo, sicer pa pojdeva sota pota kakov.

Sedaj pa izberite o čem naj Vam pišem. Ali o huzarju in o nemški aristokratki?... Ali o nemškem aristokratu in o njegovem tankonogi mlincu?... Ali o tistem fantu, ki je hodil v graščino in govoril: In sodnik bodo dve sveči prišli in vsred bo stal križ in jaz bom storil sveto prisočego, da sem gnadljivo grofino videl v hosti... Fant je hodil toliko časa v grad po desetake, dokler ga niso

Pred dvema letoma, ko so se škofov predstavili njegovi uradniki v Gornjem gradu, je rekel Bonaventura med drugim: »Srečen sem, da mi je božja previdnost naklonila tako dobrega v skrbnega oskrbnika, ka-kor je Dicenta.«

Iz tega se lahko sklepa, da je Bonaventura srečen, ker Dicenta tako »racionalno« gospodari z njegovim premoženjem. Če bo pa srečen tudi takrat, ko bo zapel buben in ko ne bode dobili nobenega »pinka« več iz Gornjega grada, o tem pa zelo dvo-mimo.

Pismo s Hrvatskega.

(Kaj dela Rakodczay. — Vlade ni. — Volilna koalicija. — Strantska stranka. — Naraščaj časnikarstva.)

Zagreb, 15. avg.

V tej poletni vročini si je naročil naš ban — komisar Rakodczay človeka, ki zna sestavljati izreke, in temu potem komandira, kaj naj piše v »Narodnih Novinah«. To je dosedaj vse Rakodczayjevo delo. Iz teh član-kov pa se da vendor nekako konštatirati njegov načrt. Glavni ton — s slabo stilistiko pisanih — člankov je ta, da potisne našo koalicijo na izvenzakonsko stališče, da jo pokaže — Madžaram in dvoru! — kot revolu-cionarno, ki nele da hoče Hrvatsko odeepti popolnoma od Ogrske, da tira jugoslovansko propagando, temuč da s svojo borbo proti Madžaram ruši temelje cele monarhije.

To je jasen načrt. Samo tako more pokazati Rakodczay onim zgo-raj potrebo sebe in nove stranke na Hrvatskem. Rakodczay je namreč baš zato slaboten, ker je koalicija začela borbo proti Madžaram, braneča temeljni zakon, in ker se nikakor ni dala potisniti na stališče izven za-kona, na stališče praznih državno-pravnih deklaracij, temuč je napovedala aktivno parlamentarno borbo v Pešti. In to Madžare najbolj jezi.

Rakodczay pa se ne sme izjaviti o atentatu Madžarov na našo avtonomijsko z madžarskim jezikom na že-leznicie. Poslan je, da nas na vsak način užene, da pomaga Madžaram pri njihovem izvajjanju madžarske državne ideje. Zato neprestano denun-cira koalicijo, da je velezdajska, da čim dalje ostane na Hrvatskem, da se

gnadljiva grafnja poslali v Ameriko...

Iz duhovskih krogov vam vem še veliko več reči. Tako mastnih škandalov vem, da bi se zarudevali najstarejši dragonci. V vsakem žanru Vam lahko postrežem....

Začeli bi lahko z manj oporavni stvarmi. Na primer z graško domo, ki je hodila na obiske v škofov pristavi nasproti šentpeterskemu farovžu, kar pa je bilo še pod drugim škofom. V zvezi s tem bi lahko pisal povest o sinu neke graške dame, ki je hodil skrivaj v Ljubljano in dobitival vselej lepe vsočice, samo da ni glasno izrekel sladkega imena »papa«. A »papa« so se le ženirali, sicer niso bili trdega srca. Ko se jim je izvernila tolsta dekla, jim je celo solza kanila na lepi talar.

Za tem bi prišle na vrsto druge, izdatnejše stvari. Ah, to bi ljudje strmelji, ce bi čitali moja razkritra o različnih krepostnikih s tonzuro. Nikar ne mislite, da bi Vam kaj pisal o takih ptičih, ki ste jih že včasih v Slovenskem Narodu pocukali za uše-sa. Ne! Vse bolje stvari vam. Šla bi ven nekam na gmajno in tam bi vam pokazal prav zanimivo razmerje. Peljal bi vas na Privoz, in bi Vam pokazal drug slučaj. Peljal bi Vas v kolodvorski okraj in Vas prepričal, da se tam igra burka: En duhovnik in dve ljubici. Kar izbrali bi si lahko snov, ki bi jo jaz potem uporabil za roman.

Tudi humoristične stvari bi la-

LISTEK.

Pogledi skozi ključavnice.

Ljudje so nediskretni. To je lastnost, ki je prirojena vsem narodom na svetu. Od Adama in Eve sem je nediskretnost spadala med naj-vplivnejše faktorje v vsem življenju. Lahko se reče, da gledajo ljudje najrjave skozi ključavnice in da ne po-znajo vecje zabave, kakor je opazovanje svojih bližnjih. Dokler je človek otrok in se ravna samo po svojih nagonih, se ustavi pred vsako ključavnico. Razvela je ta literatura, odkar je neznaten pruski lajinant izdal svoj roman »Aus einer kleinen Garrison«, vsled katerega je prišel na šest mesecev v ječo, dasi je pred so-diščem dokazal, da so se resnično zgodili vsi tisti škandali, ki jih je popisal v svoji knjigi.

Občinstvo se zelo zanima za tante vrste spisov, posebno če poročajo o dogodkih iz krogov, v katere ljudje nimajo ne vpogleda in ne pristopa. Ko je bil v Ljubljani proces Wallburg, ko se

predstavi za to, kar je v resnici, — policaj.

Rakodczay dokazuje v potu svojega obraza v prvi vrsti, kako bo navedana obstrukcija hrvaške delegacije v peštanskem parlamentu naprjena proti temelju monarhije! Potem gre tako daleč, da se v teh člankih odkrito postavlja proti volji celega naroda. Tako je v zadnjem članku rekel, da si deviza koalicije (!) »ločimo se od Ogrske« osvaja ves narod in uradništvo, in da se mora odkrito reči, da je treba spoznati nasprotnika, ako se ga hočemo lotiti z uspehom. Tedaj ves narod je Rakodczay protivnik, ki ga je treba zlončiti k tlor!

To je čista logika komisarja-policeja. Piše članke na naslov Madžarov. Dobro ve, da si ne bo osvojil niti ene skupine ljudi na Hrvaskem, kaj šele večino naroda, da bi mogel vladati kot saboru odgovorni ban, zato se seveda obrača na ves narod ter prosi Madžare, naj ga podpirajo proti temu narodu.

Njegov položaj je tedaj jasen: njegov raison d'etre je v Hrvaski edino vsljenjega komisarja, a ne bana. Ban mora imeti stranko, večino v saboru, a ta ne more najti niti treh nekoliko uglednejših mož, da ga podpirajo pri vladu.

Mnogo se je komentiralo, da tako dolgo — čez poldruži mesec — niso prišli dekreti o umirovljenju treh prejšnjih sekejskih načelnikov dr. Nikolica, dr. Badaja in M. Roje.

Zadnji čas se je izvedelo, da so dekreti prišli, a jih Rakodczay ne obelodani, ker bi potem kmalu moral nastopiti novi sekejski načelniki, a on — ne more nikogar najti.

Končno so včeraj »Narodne Novine« v neslužbenem (!) delu kot prvo vest prinesle vpokojenje omenjene trojice, — brez vsakršnega priznanja.

Koaličiske stranke so imenovale svoje odposlance za koaličski v oljni odbor. Res da se ne ve niti z daleka, kdaj bi mogle biti volitve, toda vsakdo čuti, da mora priti kmalu razpust hrvškega sabora, aka misli Rakodczay dalje ostati pri nas ter vladati s saborom.

Ta odbor je imel prvo sejo preteklo soboto. Razpravljalo se je o glavnih načelih, na katerih bo moč zgraditi novi volilni kompromis koaličiskih strank. V začetku se je mislilo, da do takega kompromisa ne pride nikoli, ker so se razmire znatno spremenili. Medsebojno razmerje strank se je poostroilo zaradi notranjih programatičnih zaprek. Srbska samostalna in hrvška napredna sta dve mladi stranki, ki s svojo agilnostjo odrivajo drugi dve koaličiski stranki: srbsko radikalno in hrvaško stranko prava. Gre se namreč za osvajanje madžarskih okrajev, ki jih zastopajo še madžaroni.

No, kakor je videti, bo vendar vse te štiri stranke prisilila k kompromisu skupna nevarnost od Franckovev in morda tudi od Rakodczaya.

V soboto, 17. t. m. bo druga seja tega odbora.

Zunaj na deželi divja strankarska agitacija. Vsako nedeljo in vsak praznik so nešteči shodi. In v takem

hko pisal. Znan mi je navidezno fanaticiški dušni pastir, ki je v Ljubljani ponosni obljubil nekemu človeku goldinar, če mu pokaže, kje bi se lahko zavaboval. Prišed na lice mesta, je pa dušni pastir pozabil na plačilo, a ko ga je mož dal sklicati — goldinar je le lepa reč — je dobil odgovor: Le pojdi, gospod so zglihali za celo noč.

Dalje bi vam lahko pisal črtico »Menih in brivec« — pa ne mislim na krškega patra, ki ga je policaj zasačil v hlevu — in »Pustite otročice k meni«, kar bi vzbudilo kolosalno senzacijo.

Potem bi prišle na vrsto skrivnosti »Katoliške tiskarne« ..., a čemu bi Vas nadlegoval z namigavanji, saj Vam lahko ustno povem kolikor je treba, da spoznate, kako izborni bi se rental moj predlog. Kakor sem Vam v uvodu tega pisma pojasnil, bi mogla imeti moja razkritja čisto literaren značaj. Indiskretnost je danes moderna, in če je nam klerikalcem dovoljeno, da smemo o svojih nasprotnikih lagati, zakaj bi Vi ne smeli o svojih nasprotnikih priobčiti resnice.

Izvolute se torej odločiti in mi sporočiti svoje mnenje.

Z odličnim spoštovanjem

Opomba uredništva: Odgovorili smo na to pismo, da te ponudbe ne moremo sprejeti, ker so nam že drugi klerikalci za majhno plačilo nanesli vse polno takih in enakih, pa še zanimivejših stvari, tudi z dolazili opremljene stvari, da bi lahko izhajali par let, če bi se hočeli s tem baviti.

času stranka dr. Franka zopet spravlja s svojim nečuvenim nasilstvom in demagoštvom v nevarnost vsako ustanovo svobodo.

Na svojih shodih nikjer ne napadajo Rakodczayja, ne pobijajo njegovega sistema, temveč se obračajo z vsemi mogočimi lažmi edino na koalicijo. V zahvalo jih seveda tudi Rakodczay prav nič ne smeši. Njemu pride prav, da proglašajo Frankovci trezne ljudi, ki so mu najnovejši, za izdajalce ter jih s tem delačem nemogoče. Z eksaltiranimi posamezniki bo itak sam obračunal. Ravno tako mu prihaja prav v račun, da Franckove sami onemogočujejo pravico zbiranja, potem mu je lahko utemeljiti prepovedanje shodov.

In res polagoma prepoveduje Rakodczay shode, začel je tudi — pleniti časopise. Prvi je bil zapolnjen mitroviški »Hrvatski Branik«.

Nasilstvo na eni strani rodila na silstvo na drugi strani, zato pa tudi Franckove ža začenjanjo čutiti dobrote drugega konca batine.

Toda kam to vodi?

Vsled novega tiskovnega zakona, s katerim je odpravljena kavcija ter uvedena kolportaža, so se časopisi pri nas pomnožili. Samo v Zagrebu imamo dva nova dnevnika, a vseh hrvških dnevnikov je sedaj osem.

Tudi Rakodczay je hotel imeti svoj majhen kolportažni dnevnik, toda niso mu bile dovolj zaupljive osebe, ki bi delale pri tem listu.

Sedaj zopet izide novi ilustrirani dnevnik »Pučki list«. Za njim stope razne madžarske banke.

Socialna uprašanja.

Zvezne konzumentov. Za podpiranje delavskega stremljenja za skrajšanje delavnega časa, za uvedbo nedeljskega počinka, za odpravo dela na domu itd. so nastala zadnja leta posebno na Angleškem, pa tudi na kontinentu (n. pr. v Parizu in Milenu) med konzumujočim občinstvom takozvana »Consumers leagues (zvezne konzumentov)«, ki je člani se zavežajo, pokrivate potrebo različnih izdelkov in blaga le pri takih zalagateljih, ki imajo delavce pod gotovimi pogoji. Za protiuslugo prevzamejo zopet člani gotove dolžnosti napram zalagateljem. Pravila pariške zvezne, ki šteje nad 35.000 članov, med katerimi jih je mnogo iz takozvanih najvišjih slojev, nalagajo zalagateljem dolžnosti: 1. Da ne sili svojih delavcev delati nikoli čez 7. uro in med sezonsko dobo nikoli čez deveto uro. 2. Da ne sprejemajo delavcev in delavcev po 10 ur, bi bilo naglašati: obdelovanje kovine z 68,9%, strojna industrija z 88%, usnjarska industrija z 73,9%, industrija za izdelovanje obleke z 71,5% in papirna industrija s 53,5%.

podjetjih; v trajnih podjetjih je delalo le 16.285. Ostanek (257.683) odpade na podjetja, ki se sestavljajo iz trajnih in netrajnih oddelkov.

V netrajnih podjetjih in oddelkih (12.188) je bilo uposlenih 930.930 pomožnih delavcev (delavk). 8,8% teh (81.945) je delalo po 9 ur in manj na dan; 45,9% (427.732) pa več kot 9—10 ur, in 43,8% (407.686) več kot 10—11 ur, 1,5% vseh delavcev je bilo uposlenih nad 11 ur na dan brez določenega delavnega časa.

Primerjava med delavnim časom moških in žensk kaže, da imajo ženske neugodnejše delavsko razmerje kakor moški. Dočim je bilo izmed moških delavcev 10,4% zapošlenih 9 ur in manj, 46,3% več kot 9—10 ur in 41,6% več kot 10—11 ur, bilo je žensk v prvih dveh delavnih kategorijah le 5,5% in 45,2%, naspromno pa 48,5% z delavnim časom več kot 10—11 ur.

Okraji trgovinskih zbornic Trst, Dunaj, Praga in Gradec izkazujejo najugodnejše delavne čase, kar si je razlagati s tem, da so tam zastopani močno ravno tisti obrtni razredi (grafične obrti, strojna industrija itd.), v katerih so sploh relativno krajsi delavni čas. (V teh okrajih je delavška organizacija tudi najbolj napredovala.) Nasprotno pa imajo okraji trgovinskih zbornic v Gorici, Feldkirchu in Opavi neugodnejše delavne čase, ker prevladuje v teh okrajih tekstilna industrija (kjer je uposlenih mnogo neorganiziranih ženskega delavstva). V takih podjetjih so v navadi dolgi delavni časi.

V naslednji razpredelnici so razloženi delavni časi v najpomembnejših obrtnih razredih. Razpredelnica kaže, da so pomožni delavci v grafičnih obrtih najbolj na dobrem, ker izmed njih dela 99,8% 10 ur in manj. Izmed obrtnih razredov, v katerih dela več kot polovica vseh delavcev po 10 ur, bi bilo naglašati: obdelovanje kovine z 68,9%, strojna industrija z 88%, usnjarska industrija z 73,9%, industrija za izdelovanje obleke z 71,5% in papirna industrija s 53,5%.

Obrtni razred	Tisoč delavcev z delavnim časom po		Od 100 delavcev v obrtnem razredu, ki imajo delavni čas	
	10 ur in manj	več kot 10-11 ur	10 ur in manj	več kot 10-11 ur
Fužinarstvo	0·0	10	29	97·1
kamenina industrija	58·8	56·8	46·9	45·3
obdelovanje kovin	31·7	36·8	68·9	31·0
strojna industrija	83·6	11·4	88·0	12·0
lesna industrija	26·9	32·9	44·1	53·9
tekstilna industrija	123·3	177·3	40·9	59·0
roščka industrija	26·3	10·4	71·5	28·3
živilska industrija	30·3	40·7	42·1	56·5
grafična obrt	22·7	0·0	99·8	0·2

Zanimivo je tudi dejstvo, da že 30.615 delavcev (3,3%) dela manj kot devet ur. Popolnno izkoriscanje po zakonu dovoljenega maksi malnega dela v delavničarstvu na 11 ur nahajamo le pri 160.381 tovarniškem delavstvu (17,2%), kar jasno dokazuje vpliv gibanja za prikrjanje delavnega časa.

Ako primerjamo delavni čas v posamnih obrtih z obrtnimi razredi, ki tem odgovarjajo, se pokaže jasno, kako vpliva kvalifikacija delavcev na delavni čas. N. pr. strojna industrija, izdelovanje želez. voz in ladij ter elektrotehnika — zgolj obrti, ki zahtevajo zelo dobro izolane delavne moći — izkazujejo relativno neavnavodo malo delavcev z delavnim časom nad 10 ur.

Zanimivo pojave dobimo, ako napravimo paralelo med mestom in deželi. Izberimo iz med mest tak, ki imajo več kot 100.000 prebivalcev (Dunaj, Gradec, Trst, Praga, Brno in Lvov) ter jim postavimo nasproti okrajev trgovinskih zbornic odstevši mesta, vidimo, da vladajo v mestih splošno ugodnejši delavni časi, kakor na deželi.

Večina vseh v netrajnih podjetjih uposlenih tovarniških delavcev (772.861 ali 83%) ima redno o pol dana in odmor do 1 ure. Opoldanski odmor, ki trajajo več kot eno uro, je imelo le 148.232 (15,9%) vseh delavcev. Zanimivo je nadalje dejstvo, da dobre v 369 podjetjih z 31.421 delavkami — in sicer večinoma v večjih tekstilnih okrajih, — ki morajo oskrbovati gospodinjstvo, daljši opoldanski odmor.

Izmed vseh tovarniških delavcev v Avstriji (1.037.601) je imelo 341.341 (32,9%) v slobotah pred delavničarstvom, kar je imelo 224.820 (30,8%) v sobotah in 292.755 (40,2%) pred velikimi prazniki. V obrežnih so bile ženske na boljem kačor moški. Izmed vseh moških delavcev (728.920) jih je imelo 224.820 (30,8%) v sobotah in 292.755 (40,2%) pred velikimi prazniki. Zato je zavojno mnogo več ženskih delavcev, kar je bilo, mlačenici, svobodni dijaki so jo začeli »reformirati«. Zato je izredni občni zbor podružnice nujno potreben. Vsi udaje naj pridejo na občni zbor, da se počne, kaj hočejo liberalci z družbo, da

Preosnova avstrijskega parlamenta.

Praga, 16. avgusta. Vodja českih agrarcev posl. P r a ž e k priobčuje v strankinem glasilu odprt pismo, ki pravi o preosnovi ministra. Za nas agrarce ministri ne pomenujo mnogo. Vprašujemo le po programu, oziroma le po dejanju vlade. Ako bi se v Avstriji našla vlada, ki bi, bodisi da sestoji iz samih Nemcev, uresničila naše narodne, politične in gospodarske zahteve, jo bomo podpirali. Jeseni bomo še mogli na to vprašanje odgovoriti. Pri tem ne bodo odločevali osebni momenti, temvele v a v s t r o - o g r s k a n a g o d b a . Končno zahteve poslane sklicanje češkega deželnega zборa in demokratiziranje deželnega volilnega reda.

Reforma deželnih financ.

Brno, 16. avgusta. Deželni odbor razglaša, da namerava finančno ministrstvo koncem meseca septembra sklicati enketo za reformo deželnih finančnih ter je v ta namen razpoložalo deželnim odborom obsežen material o celokupnem gospodarstvu deželnih odborov in o potrebnih reformah.

Dalmatinski deželni zbor.

Z a d e r , 16. avgusta. Po dvetletnem odmoru se sklicuje 9. septembra zopet dalmatinski deželni zbor. To zasedanje obeta biti zelo zanimivo, ker se bo razpravljalo o perečih vprašanjih za deželo v prebivalstvu. V ospredju bodo vprašanja o z d r u z i t v i v a l i d a m a c i j e s H r a s k o , o nagodbji, o Zadru itd. Tudi jezikovno vprašanje se mora rešiti v tem zasedanju, ker bodo zahtevali to poslane z vso odločnostjo. Dvojezičnost v tej eminentno hrvaški deželi je nesmisel, ker tvorijo Italijani nezadno manjšino 15.000 duš. Deželni zbor se bo vabil tudi z železniškimi načrti, posebno glede proge Aržano-Bugojno in s tem, kje naj ima dalmatinska parobrodna družba svoj sedež, v Spljetu ali Trstu.

Uradno poročilo o vladarskem sestanku v Išlu.

I Š l , 16. avgusta. Po večurni konferenci med min. A e h r e n t h a l o m in angleškim državnim tajnikom Hardinge je podal izredni poslanik G a g g e r časnikarjem sledče uradno poročilo: »Glede m a e d o n s k e g a p r o b l e m a sta priznala oba državnika, da se reforma akejka, ki so jo uvelje v m a e d o n s k i h v i l a j e t i h p r i z a d e v e s i l e , popolnoma vjem za najnovejšo izjavlo v angleškem ministrstvu. Istotako so se pokazali enaki nazori glede predlogov, ki se stavijo turški vladari zaradi postopanja proti makedonskim revolucionarnim četam.«

Od merodajne angleške diplomične strani se še poroča: Pri včerajšnji konferenci o makedonskem vprašanju se je posebno obširno razpravljalo o j u s t i c i n i r e f o r m i , ravno tako o diplomatski podpori Turčiji pri njeni akciji napram vstaškim četam. Glede m a e d o n s k e g a p r o b l e m a s e more konstatirajo, da so tozadevni nazori Avstrije v popolnem soglasju z Nemčijo in Francijo; pose

bo vsak vedel, kakšno stališče naj zavzame nasproti »reformirani« družbi. — Tako piše »Slovenec«!

— Kaj pa se je zgodilo z družbo sv. Cirila in Metoda? Že dolgo vrsto let so opazovali svobodomiselnih članov družbe, katerih je po številu največ, da je vodstvo družbe zgrešilo svoj cilj ter pričelo iz odločno narodne organizacije ustvarjati neko versko strankarsko bratovščino med Slovenci. Glavni namen družbe mora biti, da vzgoji odločno narodno mislečo mladino na obmejnih krajinah. S tem, da je jela družba staviti verski moment na prvo mesto, je izgubila upravičenost svojega obstanka. Družbine šole so itak podvržene državnemu nadzorju, vsled česar se morajo ravnati po šol. zakoniku, ki zahteva nравnosversko vzgojo. Družba pa je poklicana, da se briga še posebej za vzgojo narodne mladine in da skrbi potom svojih učnih moči za razširjanje narodne samozavesti med širšimi ljudskimi sloji. Na glavnih skupščini v Bohinju je prišlo nezadovoljstvo z dosedanjim postopanjem družbe na površje, in posledice je bila, da so skupščinarji z velikansko večino volili odbor, ki naj preustroji družbo v radikalno narodno organizacijo, v kateri ima prostora vsak narodnomočiči Slovenec brez razlike strank. Ako klerikalec vpijejo, da hočejo naprednjaki vpeljati framazonsko šolo, je to čisto navadna lumperija in narodna brezvestnost. Jeseniški klerikaleci si gotovo ne bodo priborili bogove kake slave, če sedaj prvi napovedujejo boj nadrnščiški družbi sv. Cirila in Metoda. Kdor še ni popolnoma okužen od pogubnega klerikalizma, gotovo ne bo sledil zapeljivemu klicu črne rimske internacionale, ki je že toliko škodovala našemu narodnemu življenju!

— Zborovanje »Slovenske krščansko-socijalne zvezek« na Jesenicah. Dne 25. t. m. bodo Jesenice zopet za klerikalno komedijo bogatejše. Slovensko ljudstvo je že tako razjedeno od katoliške politike, da človek skoraj obupava nad usodo malega našega naroda. Skozi stoletja smo tičali v rokah rimske duhovščine kot glavnih reprezentantinje vesoljnega klerikalizma ter končno srečno prijadrali do spoznanja, da smo najmanj petdeset let zaostali za drugimi narodi v posmeh vsega kulturnega sveta. In to dobro ponizno ljudstvo še vedno mirno prenaša vsljevanje teh katoliških političnih zdravnikov. Obžalovati je, da je ravno slovensko delavstvo obojeeno v žalostno vlogo katoliških kužkov...

— Telovadba na katoliški podlagi. Tudi te stroke so se lotili podjetnici kranjski klerikaleci, da z večjim uspehom lovijo nerazsodne kaline. Jeseničani naj prihodnje nedeljo skrbno pazijo v koliko se razlikujejo kretanje najnovježih katoliških junakov od telovadbe jeseniških Sokolov. Uboga mladina, ubogi starsi, ki dopuščajo, da se njih sinovi tirajo v vedno večjo zabitost in smesijo pred celim svetom, četudi na katoliško-farovški podlagi! Nam se zdi, da nam prirede klerikaleci 25. t. m. pravi pravcati pustni torek!

— Poduznica sv. Cirila in Metoda za jeseniško občino je imela svoj občni zbor 28. julija t. l. V odboru so bili voljeni: Dr. Kogoj, Fabine, Humer, Novak, Pavlin, Sitar. Klerikaleci so pravkar priceli brezvesten boj proti prekoristni šolski družbi, zato je dolžnost vsakega narodnjaka, da se oklene te podružnice in dela s podvodenim močjo za njen pravčit!

— Predsednikom podružnice »Slov. plan. društva« za kranjskogorskij okraj je bil izvoljen gosp. Karel Višnar na občnem zboru, ki se je vršil 28. julija t. l.

— Stari Querch je dobil zasljeno modro polo, kar z največjim veseljem naznjamamo vsem njegovim prijateljem in neprimatejem brez vsakega posebnega naznania. Vkljub temu mož še vedno strasti po Jesenich v nevoljo vseh občanov. Njegova hčer se je celo povspela do junaštva, da po javnih prostorih izizza s frankfurterskim trakom okrog vrata v družbi neke J. e. g. i. c. (!), ki je hči tukajšnjega tovarniškega delavca. Nič ne bi škodovalo, če bi kaka slovenska pest tako vsenemško gosko primerno poučila!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. avgusta.

— **Osebna vest.** Poljedelsko ministrstvo je imenovalo višjega rudniškega komisarja pri revirnem rudniškem uradu v Celju g. Vinka Strgarja vodjem revirn. rudniškega urada v Ljubljani.

— **Stara praksa.** Za višjega evidenčnega nadzornika v Ljubljani je imenovan, kakor smo že poročali, Vladimir Jesierski iz Lvova, ki ni več slovenskega jezika. Desetletja se

že borimo za to, naj se med nami nastavlja samo takšni uradniki, ki so v govoru in pisavi popolnoma veči našega jezika, a še vedno se postavlja vladna stališče, da sme to naš zahtevo prezirati in nam posiljati v deželo uradnike, ki v jezikovnem oziru nimalo niso kvalifikovani za službovanje med nami. Novo imenovan višji evidenčni nadzornik je brez dvoma po rojstvu in morda tudi po mišenju Poljak, a vkljub temu moramo proti njegovemu imenovanju odločno protestirati že zaradi tega, ker je za nas ponizevalno, da se nam posilja uradnika iz daljnega Lvova, kakor da bi ne imeli doma za to mesto dovolj sposobnih moči. Prizavamo radi, da bi ne imeli ničesar proti temu, ako se pošiljajo k nam v službovanje kakršniki slovanski uradniki v slučaju, da nimamo v deželi v izpopolnitve teh uradniških mest na razpolago sposobnih domačih moči, zakaj že iz slovanske vzajemnosti je nam ljubši, ako se nam pošije že ne more biti drugače, Slovana, kakor pa zagrizenega Nemca, ki ne le samo ne razume našega jezika, temveč je celo ljut nasprotik našega naroda in naših narodnih stremljenj. A dasi smo Slovenci prvi med slovanskimi narodi, ki dvigamo visoko prapor slovanske vzajemnosti in bratstva, vendar ne moremo molčati in mirno trpeti, da se po krivici zapostavljajo naši ljudje in da skuša vladna zasesti vsa višja in boljša mesta z osebam, ki niso naše gore list. Gospod Jesierski je morda izvrstno kvalifikovan za službovanje v Galiciji, na Kranjsko pa on ne sodi že zaradi tega ne, ker ni več slovenskega jezika. Novi evidenčni nadzornik morda uživa velike simpatije pri g. finančnem ministru dr. Korytowskem, kar pa ne more biti zadosten razlog, da je že njim osrečil Kranjsko in s tem zaprl pot do avanza našim domačim uradnikom. Kampa pridemo, ako se bo vedno tako prakticiralo? Kdo bo pa izmed Slovencev v prihodnje še vstopil v državno službo, ako že vnaprej ve, da mu je pot do boljših mest a priori zaprta? Od nekdaj se je že pri nas tako postopalo, in čas bi že bil, da se že enkrat preneha s to zastarelom v krivično prakso. Priporočamo našim poslancem, naj poskrbi, da se v bodoče kaj takega ne bo več prigodilo!

— Iz črne knjige slovenskega učitelstva. Slučajno je nam prišel v roke zanimiv dokument, ki dokazuje jasno, kako nujno potrebno je, da se odpravi tajna kvalifikacija učitelstva, ki odpira široko vrata najpodlejšemu denunciantstvu. Pred leti je prosil neki učitelj na Kranjskem za definitivno nameščenje. Okrajni šolski svet je nato pozval njegovega predstojnika, naj izreče svoje mnenje o njegovi kompetenci. Nadučitelj, torek stanovski tovarž prositelja, je postal na ta poziv okrajnemu šolskemu svetu torej poskrbel, ki ga priobčujemo v nemškem originalu, ker bi v prevedi izgubil na svoji klasičnosti. Dotovno poročilo slove doslovno tako-le: »Nach der Gesinnung des gehorsamst Gef. [redacted] zeigt der hierortige Lehrer N. wenig Eifer und Pflichtbewusstsein für die Schule. Er spricht gern von Beurlaubungen; so wollte er im Laufe des vergangenen Schuljahres trotz seiner guten Gesundheit um einen längeren Urlaub bitten, um in ein Bad zu gehen, was er aber wegen Geldmangel unterlassen hatte. Er spricht gern, wie er frei werden könnte und was die Schulkinder nicht zu lernen brauchen, eine besondere Abschau zeigt er gegen das Deutsche in der Schule. Er ist ein leidenschaftlicher Berichterstatter in verschiedenen Zeitungen, als »Slov. Narod« und »Slovenec« u. s. w. und hat sowohl in der Stadt, wie auch auf dem Lande seine Gesinnungsgegenossen, die er so oft besucht, als ihm seine Geldverhältnisse und Zeit erlauben; hätte er Geld und Zeit, so würden diese Besuche immer dauernd. Die Disciplin bei seinen Schulkinder lässt viel zu wünschen übrig. Es ist seine Freude, durch das Öffnen der Thür und der Fenster die Temperatur im Schulzimmer zu erniedrigen, um dann über die Kälte in der Schule zu klagen. Er will sich überhaupt in alles mischen und alles nach seiner Mode anordnen. Er will hier einen Vorschussverein gründen, einen Leseverein oder Čitalnica errichten, eine Industrieschule, Spitzentröpperei, Topfmacherei etc. etc. gaudiens. — Man hat sogar gehört, dass er mit seinem Anhänger der ländlichen k. k. Bezirksgerichtsvorsteher ... in das neu Haus des X. nach oben übersetzen wird. Da er in die Zeitungen immer Artikel einschickt, so ist der gehorsamst Gefertigte für sich vollkommen überzeugt, dass N. der Verfasser jener Zeitungsartikel ist, welche anlässlich der Lehrerversammlung im gehässigen Tone gegen die deutschen Lehrer dieses Bezirkes geschrieben werden: denn N. hat sogar über die R. im spöttischen Tone in einem Blatte geschrieben. Er hat viel geschrieben in

»Dom in Sveti über die Krainer und über die Bewohner in X., bei welchen er sich verhasst gemacht hat.« Er schreibt überhaupt über alles, was ihm nicht lieb ist, besonders gern haut er über Gottschee und Gottschee und über alles, was in Gottschee ist, wenn auch ohne Grund. Weil er schon jetzt, in provisorischer Eigenschaft das macht, so ist aller Grund da, dass er in definitiver Eigenschaft viel energischer auftreten wird, denn er will sich auf jeden Fall »berühmt machen und als Wohlthäter seiner Geburtspfarre und des Slovenenthums gelten. Der gehorsamst Gefertigte hat schon mehrere Lehrer an seiner Schule gehabt, aber so einbindend und politisch und »corios« wie der, war noch keiner. Die lüblehen k. k. Behörden werden höflichst gebeten, nicht zu vertreten, dass der gehorsamst Gefertigte ... Zeilen geschrieben hat. — Na temelju te denunciacije je okrajni šolski svet poslal dež. šolskemu svetu poročilo, v katerem pravi doslovno to-le: »Mit Rücksicht auf die prononcierte Parteinahme des Lehrers für politisch-nationale Bestrebungen, die bereits Anlass zu verschiedenen Recriminationen gegeben haben, nicht zum definitiven Lehrer zu ernennen.« Dočični učitelj na to res ni bil definitivno nameščen. Ta slučaj, ki smo ga zabeležili, osvetljuje bengalično vso nemoralnost tajne kvalifikacije. Naj bi kompetentni krogli to vendar enkrat uvideli ter se potrudili odpraviti demoralizirajočo napravo tajne kvalifikacije.

— **Samokres na družbo sv. Cirila in Metoda.** »Slovenec« je zapisal te dni: »Z ozirom na to, da za Brezov nastop na skupščini nismo dobili od vodstva družbe še nobenega zadoščenja, ne bomo priobčevali nobenih društvenih vesti.« Kakor znano, sta se Štefe kot poročevalec »Slovenca« in župnik Berce kot pisarniški vodja družbin nekaj sporekla na skupščini. »Slovenec«, ki slovenski narod tako ljubi in se tako odkritosčeno bori za njega koristi, ni tako rodomljuben, da bi žrtvoval Štefetovo nečimernost narodni koristi. Ali se ne moreta Berce in Štefe med seboj poravnati, če je res kaj takega navzkriž prišlo? Kaj briga družbo in njeno vodstvo njuje preprič! »Slovenčeva« izjava je navadno lo povopavčno fanatičnega rimskega klerikalca, ki išče vročkov, kako bi škodoval naši šolski družbi, ker se hoče postaviti na pravo narodno podlago. »Slovenčeva« izjava je hudobno nastavljanje samokresa na našo šolsko družbo, katero nastavljanje »Slovenec« lahko ponovi, kolikor krat se mu bo zljubilo, n. pr. če ne odstopi Senekovič, ne bomo priobčevali nobenih društvenih vesti, če ne odstopi dr. Žerjav, tudi, če ne odstopi Pahernik, istotko itd. Iz te izjave se vidi, kaki patentirani narodnjaki sede v »Slovenčevem« uredništvu!

— **„Mir“ in prevarat v „Družbi sv. Cirila in Metoda.“** »Mir« piše z ozirom na zadnjo skupščino »Družbe sv. Cirila in Metoda« med drugim tudi to le: »Akademčna mlađež stavlja je dolgo vrsto predlogov za spremembu delovanja družbe! Kdo je ta akademčna mlađež? Deloma jo poznamo, in ker jo poznamo, nas ne navdušuje, pač pa napoljuje s pomilovanjem in skrbjo. In ta mladina, ki še ne poznava sveta in njegovih teženj, ki ne poznava nauka, ki išče na predelek v tem, da se pretrege in preobrene, kar je nekdaj bilo — le-ta mlađež je zagotavljala na shodu, da je vzel v roke vodstvo Slovencev, torek konsekventno tudi vodstvo slovenske šolske družbe ... Naj go spodje akademici in njihovi pokrovitelji ne mislijo, da bo stvar šla tako gladko, da se bodo Korošci dali s seboj tako eksperimentirati! ... Hoteči se izogniti vsakega razdora, hoteči braniti slogo, dali smo morebiti preveč duška ljudem, ki so in bodo vsikdar sovražni duhovniku in vse, kar ima kaj verskega značaja... Zato bomo nastopili z bojkotom zoper vsakega, ki ruši slogo. Torej pozor rodoljub! Liberalcem na Kranjskem pa javljamo: Nolite turbare circolos nostros, ne svetujemo vam, prodriati čez naše meje! — Te besede so silno samozavestne in iz njih veje ponos, da ne rečemo batost vaškega veljaka. Ne bomo reagirali na »Mirova« izvajanja, dasi je v njih podan jasen dokaz, da se giblje koroška officialna politika docela v klerikalnem toku, to pa povemo sedaj, nismo voditeljem koroških Slovencov: Ni pametno in nepravilno, da bruhate srđ in gnev v svojem glasilu na tiste, ki imajo resno voljo in tudi sposobnost, da z najizdatnejšimi sredstvi in najmarljivejšim delom pomagajo koroškim Slovencem v borbi za narodni obstanek. Slovenci smo revedži, a največji siromaki so koroški Slovenci, ki potrebujejo nujno vsestranske pomoči in podpore s strani vseh svojih sobratov; zato jim čisto ne pristaja poza užaljenega osebne, ki odklanja vsako pomoč, dasi se že potaplja! Gospodje, ki vedrite

in oblaci na Koroškem, v interesu slovenske narodne stvari v Korotanu bi bilo, da bi v bodoče manj očitno kazali, da ste samo filialka kranjske brezdomovinske klerikalne stranke!

— **Legar v Postojni.** Obe glasili klerikalno-nemške zveze »Slovenec« in »Deutsche Stimmen« napačata na vse načine tiste postojanske može, ki imajo v rokah občinsko gospodarstvo. Godi se to z namenom, natveziti tem možem odgovornost za legar. Na te može se zavrača krvida, da je bil napeljan vodovod od studenca, ki nima čiste pitne vode — kakor bi bili ti možje preiskali vodo, ne pa kemki in zdravnik. Na temelju te denunciacije je okrajni šolski svet poslal dež. šolskemu svetu poročilo, v katerem pravi doslovno to-le: »Mit Rücksicht auf die prononcierte Parteinahme des Lehrers für politisch-nationale Bestrebungen, die bereits Anlass zu verschiedenen Recriminationen gegeben haben, nicht zum definitiven Lehrer zu ernennen.« Dočični učitelj na to res ni bil definitivno nameščen. Ta slučaj, ki smo ga zabeležili, osvetljuje bengalično vso nemoralnost tajne kvalifikacije. — Legar v Postojni. Obe glasili klerikalno-nemške zveze »Slovenec« in »Deutsche Stimmen« napačata na vse načine tiste postojanske može, ki imajo v rokah občinsko gospodarstvo. Godi se to z namenom, natveziti tem možem odgovornost za legar. Na te može se zavrača krvida, da je bil napeljan vodovod od studenca, ki nima čiste pitne vode — kakor bi bili ti možje preiskali vodo, ne pa kemki in zdravnik. Na temelju te denunciacije je okrajni šolski svet poslal dež. šolskemu svetu poročilo, v katerem pravi doslovno to-le: »Mit Rücksicht auf die prononcierte Parteinahme des Lehrers für politisch-nationale Bestrebungen, die bereits Anlass zu verschiedenen Recriminationen gegeben haben, nicht zum definitiven Lehrer zu ernennen.« Dočični učitelj na to res ni bil definitivno nameščen. Ta slučaj, ki smo ga zabeležili, osvetljuje bengalično vso nemoralnost tajne kvalifikacije.

— **Legar v Postojni.** Obe glasili klerikalno-nemške zveze »Slovenec« in »Deutsche Stimmen« napačata na vse načine tiste postojanske može, ki imajo v rokah občinsko gospodarstvo. Godi se to z namenom, natveziti tem možem odgovornost za legar. Na te može se zavrača krvida, da je bil napeljan vodovod od studenca, ki nima čiste pitne vode — kakor bi bili ti možje preiskali vodo, ne pa kemki in zdravnik. Na temelju te denunciacije je okrajni šolski svet poslal dež. šolskemu svetu poročilo, v katerem pravi doslovno to-le: »Mit Rücksicht auf die prononcierte Parteinahme des Lehrers für politisch-nationale Bestrebungen, die bereits Anlass zu verschiedenen Recriminationen gegeben haben, nicht zum definitiven Lehrer zu ernennen.« Dočični učitelj na to res ni bil definitivno nameščen. Ta slučaj, ki smo ga zabeležili, osvetljuje bengalično vso nemoralnost tajne kvalifikacije.

— **Iz Ptujške gore** na Štajerskem nam poročajo: Dne 13. julija smo imeli volitev obč. predstojnika. Zmagali smo narodni možje proti »Stajercijancem«. Ta zmaga je za Ptujško goro kakor za ptujski okraj velikanskega pomena. Voljen je bil odločen Slovenec g. Juri Topolovec. Oring in Straschill sta hotela »Štajercijancem« na vsak način pripomoci do zmage. Po volitvi so nam zvečer v gostilni pripravovali »Stajercijanci«, kako sta jih za volitev pripravljala moža. Vsa čast zavednim volilec, da so se tako krepko držali. Volilec g. Franc Žunkovič, brat stotnikov in nadučiteljev, je volil s »Stajercijanci«. Sramota!

— **Smešna navdušenost.** Iz Celje se nam piše: To je bil dirndaj minole dni v našem mestecu! Mudili so tu nekaj časa dunajski fanti iz »Knabenhorta«. Njih vojaška uniforma, še bolj pa njih »banda«, spravila sta naše Abderite popolnoma v ekstazo. Zadnja »vahtera« o teh ubogih dečkih, ki se niti prosto gibajo in katero mero vsak daniljub le milovati, prinaša kar par predalov obsegajoč, panegiričen članek! — Moderna pedagogika je vojaški »drill« pri vzgoji mladeži že davnaj odsodila, — militarični dnu ni bil nikdar vzgojevalen — le naši hipernemški Celjani se navdušujejo zanj! Seve, kar je nemško, to je pri Celjanih vse prav in fino, in dečki iz »Knabenhorta« so bili vendar nemški »Wiener Kinder« ... Pa glej! Celjski sosedji, Mariborčani, so pa že drugi ljudje. »Marburger Zeitung« ni niti hotela o teh fantalinih prinesti novice ter je tozadnevin pisanila doslovno tako-le: »Wir sind nicht in der Lage, über die Wanderung der Knabenhorte zu berichten, da dieselben unserer Ansicht nach vom gesunden pädagogischen Standpunkte aus betrachtet nicht einwandfrei sind.« Kaj poreče na to gospoda pri celjski »vahti«?

— **Dobrna pri Celju,** znano dejavnost kopališča, kamor se hodi slednje leto tudi mnogo Slovanov lečit, ima še vedno, kakor se nam piše iz vojniške okolice, samonemški pečat: »Neuhaus bei Cilli«. To je škandal! — Ob času zadnje državnozborske volitve so kazali dobrnski župnik Fric Kukovič in njega pristaši toliko energije napram narodni stranki in njih kandidatu gosp. Robleku, a sramotečega nas napisala pa ne morejo odpraviti. Tu se počnite ter zbrisište ta madež!

— **Šolske vesti.** Učiteljice Jabob Sila, Anton Hrast, Stefan Čampa, Ernst Novak in Ema Čampa, vsi v Trstu, so pomaknjeni v IX. čin. raz

kot stanovskemu sodelavcu znano, da posebno obrtnik najbolj trpi zaradi teh vedno se množičnih davkov, ne-prestanega poviševanja plač delavskim močem, zaradi podraženja živil in vseh stvari, karkoli treba kupiti, tako da se posameznik že prav težko brani proti temu vsestranskemu pritisku. V prvih vrstah tega boja stoji, trpi in se bojuje „gostilničarska obrta“; njo zadene vedno in vedno vsaka premembra na zlo, bodisi od vlade, potom konkurence ali drugače. Ako dobi gostilničar koncesijo, kmalu mu je nekoncesijon, branjevec za hrbotom in prodajo nemoteno v lokalni in čez ulico vino, pivo, in še jestvine, tako da preostane gostilničarju samo plačevanje visokega davka in velika režija za vzdrževanje prostorov in dragega osobja. Novi obrtni red bo stanovske važnosti nekoliko bolj upošteval, vendar še s tem ni odpomagano resničnim potrebam in položaju gostilnične obrti. Vsa ta dejstva in tek čas so nanesla, da morajo gostilničarji poprijeti za krepkeje orozje. Vidi se, da se moramo oprijeti gesla, pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Lanski izvarenredni občni zbor zadruge gostilničarjev, kavarnarjev, izkuharjev in ūganjetičnikov v Ljubljani, je enoglasno sklenil, prirediti velik gostilničarski kongres za vso kranjsko deželo v Ljubljani, ter povabiti stanovske tovarše tudi iz sosednjih dežel. Na tem shodu se bo razpravljalo vse, karkoli teži gostilničarja, sklenile se bodo resolucije, od katerih se ne sme prej odjenati, da se izpolnijo. Za gostilničarje po deželi bi bilo uvaževati n. pr.: odpravo takozvanih Buschenschankov, osmin, naprava vinskih sejmov v več krajih, odpravo prodaje vina in piva po trgovinah, odpravo prodaje piva privatum od strani pivovaren. Odprava oddajanja koncesij v najem tretjim osebam, odprava privatnih izkuharij, predlog o splošnem zadačenju vina bi bil tudi umesten, da bodo tudi bogati zasebniki pomagali plačevati deželne dodokde, ne samo tisti, ki si zamore kupiti vina le en četrta litra, in končno, kakšno stališče naj zavzemajo gostilničari napram novodobnemu pivovarniškemu kartelu. Zato Vas pripravljalni odbor s tem vladu prosi, da mu še eventualne druge težnje, želite, zahteve in potrebe gostilničarjev Vašega kraja in okolišči blagovolite prijaviti pisorno in to vsaj do 25. avgusta t. l., da se dotočne stvari uvrete v program za razpravo. Ako pošljete tudi svojega govornika, oziroma poročevalca o nasvetovani stvari, tudi pripomnite. Navedite vse, karkoli se Vam zdijo potrebno, bodisi glede odprave ali pa naprav, ki bi koristile gostilnični obrti. — Shod se priedi 16. in 17. septembra ter se bodo vabilna s tiskanim programom še posebej razpošljala.

Vrtni koncert, katerega čisti dohodek je namenjen v prid telovadnemu društvu „Sokol“ v Šiški, predi gostilničko podjetje „Hotel Vega“. Gledate nato, da je kuhinja priznana dobra in da je prostran vrt z vendar, je pričakovati, da se občinstvo udeleži koncerta v najlepšem številu. Začetek ob petih popoldne Natančneje podrobnosti na lepkah.

Gasilci dom v Vižmarjih bodo blagoslovili v nedeljo due 1. septembra.

Iz Medvod nam piše prijatelj: Naš župnik Brenc je mrtvecev ne pušča več v miru. Soprga general-majorka Lobingerja je na pokopališču v Preski v svoji rakvi mirno počivala 40 let. Zdaj pa so vzeli krsto z rakve in jo prenajo kakor „mačka mlade“. Prav bi bilo, da bi se oglastili dediči pokojne gospe in Benceta poslali, kamor spada. Obžalujemo pa, da si ona, sicer dobra in bogata vdova, ki pomaga Bencetu verižiti po pokopališču, ni osvojila več možev modrosti! Pravijo, da bo zidala kapelico v čast sv. Katarini.

Prostovoljno gasilno društvo v Pirničah priedi v nedeljo dne 18. avgusta na vrtu gostilne gosp. Josipa Lavtičarja „Pri Kralju“ na Verju pri Medvodah veselico, na katero sporedu je: Koncert društvene godbe iz Goričan, srečolov, petje, v mraku zažiganje umetnega ognja in prosta zabava. Vstopnina prosta. Začetek ob 1/4 popoldne. Ker je čisti dohodek namenjen za poplačila dolga gasilnega doma in orodja, se preplačila prav hvaležno sprejemajo. Kobilni udeležbi najvljudneje vabi odbor gasilnega društva.

Od ikovanje. Pomožni sluga pri davkariji v Kamniku Martin Grilo je dobil častno svetinjo za 40letno zvestvo službovanje.

Meja med občinama Dedni dol in Višnja gora. Piše se nam: Vsled ukaza c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 29. maja t. l. št. 10595 se županstva obvešča, da je deželni odbor v Ljubljani z odlokoma z dne 15. septembra 1906 št. 1150 v sporazumu c. kr. deželne vlade spremembu sedanje meje med občinama Dedni dol in Višnja gora v toliko dovolil, da tvori mejo med obema občinama, kamor je bilo to nekdaj, potok Višnjica parcela št. 791. To se je dalo obenem naznanje tudi predsedstvu

c. kr. nadodsodja v Gradcu in c. kr. finančni direkto v Ljubljani, zadaji zaradi sprememb katastralnih občinskih mej. Tako se glasi odlok in sklep dveh višjih oblasti v dopisu c. kr. okr. glavarstva v Litiji z dne 10. junija 1907 št. 8453, iz kojega bi se moralno sklepati, da bo to za trdno držalo, posebno, ker tu ni umestnik nikakr reku! — A strmeti mora človek, ko čuje, da bo deželni odbor navedeni odlok razveljavil ter tako sam sebi in celo tudi c. kr. deželni vladi v lastno skledo pljuval. Če bi bila sl. dež. odbor in c. kr. deželna vlada potem „figa“ moža, mora nehati potlej vsako zaupanje tudi v višje oblasti, ker kaj takega bi se zgodilo le na podlagi protekcije; kajti letalo se je okoli deželnih učenih, kjer so zastopnike občine Dedni dol slabo potolažili, da se ta ukrep more le s tem razveljaviti, ako bi občinski zastopnik višnjegorski dovolil v to, da ostane meja še naprej taka, kot je sedaj in drugačna nikakor ne! Župan dednidolski je po svojih agentih obdelaval odbornike višnjegorskog najprej posamezno, potem pa zahteval s podpisom 4 odbornikov občinske sejo. Ker se mu pa s tem ni njegova nakana izpolnila, je najbrže z napačnimi informacijami to poskusil doseči, ker mu gre za županski stal! On se ve, hoče imeti le pravice, a dolžnosti odločno odklanja. Ko se je šlo za domovinstvo nekega pok. Henrika Vesela, ki je bil rojen na št. 13 v Starem trgu, kjer sedja župan biva in katera hiša stoji po sedanji meji v občini Dedni dol, rekel je, da ta oseba ni pristojna tam, ampak se mora vzeti v Višnjo goro, ker je poprej spadal ta hiša v mestno občino, torej očitno priznal, da je bila ta hiša posest zadnje občine, kar sedaj slovesno zanika! — Apeluje se torej na zgornj imenovana merodajna faktorja, da ostaneta „mož beseda“ in dasta pravici veljavno, kajti ta je na strani mestne občine višnjegorske.

Deseti brat na Muljavi. Porocali smo že, da priredi podružnica sv. Cirila in Metoda za trgi in okolico. Se ta večer je pristopilo 31 članic in članov. Odbor se je ustavil tako-le: Gospod c. kr. notar Josip Rohrman, predsednik Šolski vodja A. Šest, tajnik; gdje Marija Werli, blagajničarica. Trdnou upamo, da se bo naša podružnica razvijala čim najlepše.

Požar. V torem je začelo goreti pri kmetu Jos. Močniku p. d. Brelihu v Bukovem nad Grahovem. Zgorela mu je hiša, hlev, dva prasiča, seno, kmetijski stroji in mnogo orodja. Začiali so otroci, ki so zakurili za hlevom. Močnik je zavarovan, vendar ima ogromno škodo.

Kobila je ušla posetniku Ivanu Sili iz Škofjega na Notranjskem. Vredna je 250 K in je bele barve.

Sokolski dom v Postojni se zgradi čimprej in se nabirajo prispevki zanj. Postojanski „Sokol“ nujno potrebuje telovadnice.

Postojna danes in — 1. 1866! S prijateljske strani se nam piše: Koso se vračali leta 1866, po zmago-nosni bitki dne 24. ročnika ranjeni domači vojaki in ujeti Italijani skozi Postojno, smo pogostili ene in druge z raznimi okrepčujočimi piščami, jedili in smotkami. Jako dobra in zdrava voda iz „Ribnika“ pod kolodvorom je bila prava dobra za pripravljanje Zatičina je zelo ugodna. Pričakujemo, da se snide dne 25. t. m. na lepi Muljavi slovenski svet od Ljubljane do Novega mesta, da se dostenjno proslavi Jurčičev spomin. Mnogo oseb živi še tam, ki so poznali osebe, ki nastopajo v „Desetem bratu“, zato je tembolj zanimivo, da se uprizori igra neposredno na rojstnem kraju Jurčičevem. Opazujemo nato posebno dolensko stran, ki naj ta dan jasno dokaže, da ve cenni pomen, ki ga ima za slovenski narod Muljava, rojstni kraj Jurčičev. Muljava leži dobre pol ure od žel. postaje; hoja po prijazni dolini je naravnost krasen sprehod. Veselica bo poleg miz nuda mnogo raznovrstne zabave.

Na potu sta se zgrešila. Zaksinski Hrastar iz Broda pri Novem mestu je bil že dlje časa v Ameriki, žena pa doma na Kranjskem. Ker je bilo ženi dolgčas za možem, jo je ubrala za njim, posebno ker ji je pisal, da je nekaj bolehen. Mož se je pa pozdravil in krenil v domovino. Prišedši domov je zvedel, da mu je žena v Ameriki in ko so mu povedali, kdaj je odšla, je izračunal, da je prav tisti dan ospela v Ameriko kot on v domovino.

V Toplicah na Dolenjskem se je vršil čebelarski shod ondotne podružnice 15. t. m. ob 3. popoldne v šolskem poslopju. Pri tej prilikai je predaval o gnilobi in o premakljivem in nepremakljivem satovju g. naduč. Likozar. Shoda se je udeležilo mnogo čebelarjev in tudi nekaj letovičarjev. Predavanje je bilo zanimivo in poučno. G. predsednik podružnice nadučitelj Matko se je zahvalil g. predavatelju ter obenem izrekel željo, da bi g. predavatelj še večkrat obiskal tuk. podružnico. Posamezni čebelarji so stavili še razna vprašanja, na katera je dal g. predavatelj potrebnega pojasnila. Splošno se je pričelo večje zanimanje za napredek med našimi čebelarji, v kar gotovo mnogo priomore snovanje podružnic in predavanje.

Ustrelili se je v Makutah pri Toplicah na Dolenjskem znani gostilničar in posetnik Fr. Krapš. Ker se ni dobro zadel — meril je v sreči — zabolel se je še z nožem.

Pogoji za sprejem v deželno meščansko šolo v Krškem in z njo združeni enoletni tečaj: V

pri razred se sprejemajo tisti učenci, ki dokažejo s šolskim naznanilom, da so zadostnim uspehom hodili v peti letnik katerekoli javne ljudske šole ali zasebne ljudske šole s pravico javnosti. Učenci, ki se ne morejo izkazati s takim šolskim naznanilom, ki so dopolnili 11. leto starosti in ga dopolnijo najkasneje v šestih mesecih po koncu prejšnjega šolskega leta, morajo za sprejem v prvi razred na tej šoli opraviti sprejemno preskušnjo. Za sprejem v kak višji razred je potrebna primerna starost in dokaz zadostne predizobrazbe. To je dokazati s spričevalom kakve javne meščanske šole ali zasebne meščanske šole s pravico javnosti ali s sprejemno preskušnjo, opravljeno na tej šoli. — V enoletni učni tečaji se sprejemajo učenci, ki so odrasli šolski obveznosti, ki se izkažejo z odpustnico meščanske šole in dokazejo v jezikovnem pouku toliko predizobrazbe kolikor se zahteva za slovenski, nemški in francoski jezik na meščanski šoli v Krškem. — Ravnateljstvo meščanske šole v Krškem.

Zelezno rudo nameravajo kopalni na Cerovem na Dolenjskem ter so že nekaj odposlali na preskuševališče na Dunaj.

15. srnjakov je ustrelili princ Viktor Ratišor pretekli teden v kočevskih revirjih kneza Auersperga.

Iz Cerkulce nam javlja: Dne 2. t. m. se je osnovala pri nas podružnica sv. Cirila in Metoda za trgi in okolico. Se ta večer je pristopilo 31 članic in članov. Odbor se je ustavil tako-le: Gospod c. kr. notar Josip Rohrman, predsednik Šolski vodja A. Šest, tajnik; gdje Marija Werli, blagajničarica. Trdnou upamo, da se bo naša podružnica razvijala čim najlepše.

Požar. V torem je začelo goreti pri kmetu Jos. Močniku p. d. Brelihu v Bukovem nad Grahovem. Zgorela mu je hiša, hlev, dva prasiča, seno, kmetijski stroji in mnogo orodja. Začiali so otroci, ki so zakurili za hlevom. Močnik je zavarovan, vendar ima ogromno škodo.

Kobila je ušla posetniku Ivanu Sili iz Škofjega na Notranjskem. Vredna je 250 K in je bele barve.

Sokolski dom v Postojni se zgradi čimprej in se nabirajo prispevki zanj. Postojanski „Sokol“ nujno potrebuje telovadnice.

Postojna danes in — 1. 1866! S prijateljske strani se nam piše: Koso se vračali leta 1866, po zmagonosni bitki dne 24. ročnika ranjeni domači vojaki in ujeti Italijani skozi Postojno, smo pogostili ene in druge z raznimi okrepčujočimi piščami, jedili in smotkami. Jako dobra in zdrava voda iz „Ribnika“ pod kolodvorom je bila prava dobra za pripravljanje Zatičina je zelo ugodna. Pričakujemo, da se snide dne 25. t. m. na lepi Muljavi slovenski svet od Ljubljane do Novega mesta, da se dostenjno proslavi Jurčičev spomin. Mnogo oseb živi še tam, ki so poznali osebe, ki nastopajo v „Desetem bratu“, zato je tembolj zanimivo, da se uprizori igra neposredno na rojstnem kraju Jurčičevem. Opazujemo nato posebno dolensko stran, ki naj ta dan jasno dokaže, da ve cenni pomen, ki ga ima za slovenski narod Muljava, rojstni kraj Jurčičev. Muljava leži dobre pol ure od žel. postaje; hoja po prijazni dolini je naravnost krasen sprehod. Veselica bo poleg miz nuda mnogo raznovrstne zabave.

Nesreča. Na poti iz Loga na Vrhopolje na Vipavskem se je splašil Francu Pintarju konj. Nesrečni Pintar je padel z voza in se pri tem ubil.

Košansko pevsko društvo v Košani razvije v nedeljo dne 25. avgusta t. l. svoj društveni prapor, ter priredi ob tej priliki veliko veselico na prostem, s temelje sporedom: V predvečer podoknica kumici gospe nadučiteljevi Ilici Gradovi s petjem in ognjemeti. V nedeljo ob 11. dopoldne slavnostna seja. Ob 3. pop.

sprejem bratskih društev in gospodarjev pri slavoloku. Ob 4. blagovljajenje oziroma razvijanje društvene zastave na trgu v Dol. Košani s petjem, slavnostnim govorom, zabijanjem žebeljev, obhodom po vasi in nato odhod na veseljeni prostor. Pri razviju zapoje društvo „Košana“ Nedvedovo „Pevčeva molitev“ in Ivapčovo „Slovenska pesem“. — Nato bo velika veselica s koncertom, pri katerem nastope domača društva ter razna bratska društva posamezno in skupno; ples, prosta zabava po paviljonih, v sladčičarni, kavarni itd., šaljiva pošta, srečolov, spuščanje balona, ognjemeti itd. Za okrepljeno bodo kar najbolje skrbljeno. Vstopnina k veselici je 40 vin. Bratska slovenska društva se vstopajo po vročem, da si podamo roke k skupnemu delu za blagor mile domovine! Pokažite vrti Notranjci in drugi Slovenci, da znate čistiti društva, ki se toliko žrtvujejo za čast in prospet domovinske stvari. Združimo se vsi dan, ki bodo najpomembnejši za Košano, pod krasno našo zastavo! Krasna slovenska pesem naj odmeva čez hrib in dol, saj „v pesmi duša živi!“

Prvi Šturnu v Poljčah, kjer je znano dobra kuhinja, so imeli te dni za gosta ministrskega predsednika barona Becka, ki se je priprjal tja z avtomobilom na obisk ekselence Buchte, ki stanuje pri Šturnu.

Električno napravo namerava zgraditi kranjska industrijska družba za dviganje vode za svoje podjetje na Javoriku.

Privlačna sila naravnih krasot

Od Savice se nam piše: Clovek — homo sapiens — ki si je podyrgel naravne moči in pojave v svojo korist, je postal bolehen in slab na živeh! Že v zgodnji svoji dobi se mora začeti pehati za vsakdanji kruh: v otročih letih z napornim učenjem, pozneje z delom, bodisi telesnim ali duševnim! In baš to vsestransko naporno delo napravlja človeka nervoznega, nestrnega: vse ga vznemirja, vse mu gre prepočasi! — Da bi si pomiril prepname, se je vrnil človek zopet k vedenju enako sveži naravi, občudovati je velik k nebu kipeče gore in planine — nastalo je hribolaztu, turističu! — In ker zgledi vlečeo in ljude vidijo vedno bolj ugodno učinkovanje naravnih krasot na človeško dušo — se je počelo množiti število planinskih društev in njihovih članov. In sedaj rompa vedno večje število resnično ali le navidezno obolenih občudovalcev k izviru predivne „Savice“! Pri hotelu „Zlatorog“ — last gospoda Rauhekarja — sedež občudujem, kakor bi sedel v panorami pod „Narodno kavarno“ — prihajajočo množico, ki dohaja peš in na neštevilnih vozovih občudovati prelestno okolico ob pritoku Savice v Bohinjsko jezero. Vse je počelo množiti število planinskih društev v njihovih članov. In sedaj rompa vedno večje število resnično ali le navidezno obolenih občudovalcev k izviru predivne „Savice“! Pri hotelu „Zlatorog“ — last gospoda Rauhekarja — sedež občudujem, kakor bi sedel v panorami pod „Narodno kavarno“ — prihajajočo množico, ki dohaja peš in na neštevilnih vozovih občudovati prelestno okolico ob pritoku Savice v Bohinjsko jezero. Vse je počelo množiti število planinskih društev v njihovih članov. In sedaj rompa vedno večje število resnično ali le navidezno obolenih občudovalcev k izviru predivne „Savice“! Pri hotelu „Zlatorog“ — last gospoda Rauhekarja — sedež občudujem, kakor bi sedel v panorami pod „Narodno kavarno“ — prihajajočo množico, ki dohaja peš in na neštevilnih vozovih občudovati prelestno okolico ob pritoku Savice v Bohinjsko jezero. Vse je počelo množiti število planinskih društev v njihovih članov. In sedaj rompa vedno večje število

2. Priloga „Slovenskemu Narodu“ št. 189, dne 17. avgusta 1907.

trko znatno znižale. Naj bi tako dan 25. avgusta pričal ostalim Slovanom, da hočemo verno stoeč pod okriljem naše slovanske pesmi, visoko dvigati prapor domovinske ljubezni, dokler ne zasije slovenskemu narodu boljše zarje dan.

Javna varnost v Trstu se lahko imenuje javna nevarnost, ker so ro-parski napadi na dnevnem redu. Tako so te dni tatoči ob belem dnevu napadli 13letnega mesarskega vajenca Ludvika Renčnika in mu vzeli ves denar, potem pa izginili. K sreči so jih potem arretirali. Vsi trije so vedno Lahki. Med njimi je tudi ena ženska.

Zblaznel je v Trstu 28letni finančni stražnik Ivan Lutman, ki se je hotel vreči v morje, a so ga še pravočasno rešili in spravili v opazovalnico za umobolne.

Demonstracije proti salezijancem v Trstu. V sredo zvečer je v Trstu okoli 300 anarhistov in socialistov demonstriralo pred zavodom salezijancev v ulici dell'Istria. Aretiranih je bilo 7 oseb.

Nagla smrt. Kap je zadela v Trstu 53letnega Ernsta Benka na cesti.

Roparski napad ob belem dnevu v Trstu. Včeraj popoldne sta v Trstu blizu železniškega mostu preko ceste v Ročolu napadla dva lopova železničarja. V. Knaplja in mu vzela uro, verižico in denarnico ter zbežala. Enega izmed napadateljev so prijeli v osebi 30letnega Alojzija Lecceta iz Kalabrije.

Dobro mu je posvetil. V nedeljo zvečer je neki mladenič iz Stanjelja vozil zaklana teleta v Trst. Šel je preko Nabrežine. Blizu tega kraja so ga napadli 4 zlikovci. Dočim so trije ostali pri konjih, je eden stopil k vozniku in mu velel, naj mu da denar, kar ga ima pri sebi, ali mu pa odneso nekaj telet. Mladenič je pa predzneža z debelim koncem bičevnika udaril po glavi, da se je takoj onesveščen zgrudil v cestni prah, ostali so pa zbežali. Voznik je nato skočil z voza in namazal na teh ležecih z bičevnikom po gotovem delu telesa. Nato ga je pa lepo zvezal, ga položil na voz med zaklana teleta in ga potem oddal orožnikom.

Obesil se je. Pred nekaj dnevi so našli v gozdu blizu Trbovelj 66 let starega rudniškega delavca Mihaela Zupanca iz Loke na drevesu obesenega. Pogrešali so ga že od 17. julija. Sumnji se, da se je sam obesil, ker je večkrat izražal samomorilne misli. Bil je na umu bolan, in je storil dejanje najbrž v hipni blaznosti. Zapustil je zeno brez otrok.

Nesreča 12letni Konr. Vodilek iz Lokave, občine Loka pri Zidanem mostu, je na mostu ob cesti Rimske Toplice butnil z vozičkom v mostni zid ter padel v 5 metrov globok prepad. Zlomil si je obe roki ter se na glavi hudo ranil. — To je na tem mestu že tretji podoben slučaj; krivdo ima čakrbništvo graščine v Jurkuštru, ker klub večkratnim prošnjam in pozivom mostnega zida ne zviša.

Štridesetletnica najstarejše hrvaške čitalnice v Istri. V Kastvu praznuje 25 t. m. ondotna hrvaška čitalnica 40letnico svojega obstanka. Ta čitalnica je najstarejša hrvaška v vsej Istri.

Z otrokom vred se je hotela usmrtili v Oseku stavčeva žena Roza Pukšec, ki se je z enoletnim sinom vrgla v Dravo. Potegnili so ju še o pravem času na suho. Vzrok domači prepriki.

Semenj za ječmen. Dne 22 avgusta t. l. se vrši v Miškolcu semenj za ječmen. Spored izvleček iz poslovnega reda za ta semenj se lahko vpogledata v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Slovenci v Ameriki so si ustavili v vsem skupaj že 315 podpornih društev s 30.000 članimi članicami.

Sreča in nesreča v hotelu „Unionu“. Tudi v časih zapuščenosti, ki viada v hotelu „Union“ ob začetku letosnjega volilnega gibanja, se tam kaj zgodi. Pred nekaj dnevi se je primerila nesreča. Zgodila se je eksplozija, in v tej nesreči je bila še prava sreča, da je ostal mašinist pri vlevezdaju in razšaljenja kneza Nikolajevi.

Eksplodiral je namreč cilinder stroja za elektriko. Ali je bila naprava slaba ali pa je mašinist kriv, to je za širšo javnost brez pomena. Skoro ob istem času, kakor ta nesreča, se je zgodilo v „Unionu“ nekaj, kar popolnoma odtehta do eksplozije. Vrli katolički može dr. Zajc, dr. Robida, Štefe e compagna bella so napravili eksodus in se preselili v cenejšo gostilno. Trudili so se z resnično vnenimo, da preženo iz „Uniona“ zadnje goste naprednega mišljenja in ko se jim je to naposlед posrečilo, so tudi sami pokazali „Unionu“ hrbet. In zdaj? In den öden Fensterhöhlen wohnt das Grauen. —

Kolo je bilo ukradeno v četrtek v Domžalah v gostilni pri „Keburu“. Kolo je iz tovarne Puch s tovarniškim štev. 24.843, model Ia 1906; visoko je 54 cm, ima malo prestavo; prednje kolo ima 44 zob, zadnje pa 16.

Balanca je naprej in močno kvitku zavita, držalo je golo, prve vilice pa imajo srebrne rože. Kolo je vredno 180 K. Kdor bi vedel, kje se nahaja kolo, naj to sporoči lastniku Josipu Petelinu pri tvrdki P. Majdič v Ljubljani.

Cesarško zastave je razobesil snoči po 6. uri na križu vrh sv. Jakoba zvonika znani tesar in plezalec po zvonikih Martin Šušnik. Poleg cesarske zastave je razobesil na vsako stran po eno trobojnico in na papežovo zastavo, potem pa zaupil trikrat „živio“ in splezal zopet nazaj. Zastave so razobesile v proslavo cesarjevega rojstnega dne.

Nepošten hlapec. Dne 14. t. m. je Aurov hlapec Jakob Pišek nenačoma popustil službo in svojemu tovarišu Jakobu Albrehtu pred odhodom pokradel za 46 kron obleke in 20 K vredno uro z verižico; hlapcem Štefanu Erjavcu in Martinu Faschingu pa je poštenjakovič odnesel uro z verižico in obleke v skupni vrednosti 42 kron. Piška zasedujejo.

Izgubil je g. Karel Tarter denarnico, v kateri je imel 60 K denarja. — Služkinja Marija Kovačeva je našla srednjo vsto denarja.

Delejanje mestne posredovalnice za delo in stanovanja. Mestni trg štev. 27, telefon štev. 99. Od 9. do 14. avgusta je delo iskalno 11 moških in 25 ženskih uslužbenec. Delo je bilo ponudeno 17 moškim in 36 ženskim uslužbenecem. — V 26 slučajih se je delo sprejelo. Od 1. januarja do 14. avgusta je došlo 1670 delojemalcov in 1956 delodajalcev. V 1053 slučajih se je delo sprejelo. — Delo dobe takoj moški: 1 ključavnica, 1 natakar, 2 gostilniški slugi, 1 kavarški sluga, 2 vrtna delavca, 3 pivovarniški delavci, 3 skladistični delavci, 1 jezdec, 12 konjskih hlapcev. Ženske: 1 prodajalka mešanega blaga, 9 natakarjev, 8 gost deklic, 1 gost kuharica, 1 hotelska perica, 2 graščinski gospodinji, 2 orož kuharici, 3 sobarice, 6 kuharic, 23 dekli za vsako delo, 14 dekli k otrokom 3 postrežnice. Dela iščejo moški: 2 pečarja, 1 hišnik, več trgovskih in pisarniških slug. Ženske: Več izurjenih prodajalk in začetnic, 3 računajoče natakarice. Oddati je razna stanovanja in več meblovanih mesečnih sob. V načaju se iščejo daska stanovanja. Pismenim vprašanjem je priložiti začmako za odgovor.

Društvena godba ljubljanska priredila danes v hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidel), Kolodvorske ulice koncert. Začetek ob polu osmih zvečer. Vstop prost. — Jutri se vrši v restavraciji pri „Novem svetu“ (Marije Terezije cesta), zajutrkovanen koncert. Začetek ob poluvetih dopoldne. Vstop prost.

Drobne novice. Oseptnice so se začele na Dunaju tako širiti, da je izdal magistrat posebne sanitarse odredbe.

— Nadvojvoda Karel France Jožef se proglaši jutri polnoletnim.

— Kuga je začela razsajati v nekaterih gubernijah na Rusku. Tudi v Petrogradu so umrle tri osebe z znaki kuge.

— Velike tatvine so zaledili pri ogrskih državnih železnicah. V dveh mesecih je bilo pokradenih blaga za več kot 100.000 K. Sedaj so razkrili tatinško družbo, ki šteje kakih 150 glav, večinoma uslužbenec železnice.

— Pri razstrelbi dinamita in tovarne v Dömitzu na Nemškem je bilo ubitih 15 oseb. Več trupel še niso našli.

— Hrupo ne demonstracijske proti kardinalu. Proti paževemu drž. tajniku kardinalu Merry del Valu so vprizorili socialisti v Marinu hrupne demonstracije.

— Minister Kossuth se je prišel zdraviti v Karlove vari.

— Vodjo črnogorskih vseučiliščnikov dr. Darčovića so v Kotoru arretirali ter odvedli na Cetinje, ker je obdolžen velezdaje in razšaljenja kneza Nikolajevi.

— Človeška velikost se menjava. Ako se človeka zmeri zjutraj, ko se vstane in zvečer pred spanjem, tako se konstatira, da se človeško truplo čez dan skrči, in sicer pri nekaterih ljudeh za celi centimeter. Tudi naporna hoja in kolesarenje skrči človeško truplo. Profesor Martel je opazoval stalno nekega kolesarja ter dogнал, da se je po posebno napornih vožnjah skrčil za dva centimetra.

— Knez Ferdinand avanziral. Kakor znano, je postal bolgarski knez Ferdinand imetel 11. avstrijskega huzarskega polka. V tem polku je služil Ferdinand za nadporočnika, preden ga je bolgarsko sobranje izvolilo za kneza. Posebno dobro se mu takrat pri polku ni godilo. Njegov šef je bil namreč izginil nadvojvoda Ivan (Orth), ki mu ni bil posebno naklonjen ter ni imel posebno odlične

sodbe o vojaških talentih bodočega vladara. Pri posebnih prilikah, kadar pri parada, manevrih itd. je vzel nadvojvoda Ferdinanda Koburskega vedno v svoje spremljivo, rekoč: »Tako, sedaj se vsaj ne more zgoditi kaka nesreča!«

* **Umor v spanju.** K pariški policeji je prišel o polnoči neki mož, ki je nekoliko zmeleno govoril, a se obtožil, da je ravnokar vsled ljubosnosti zadavil neko deklico. Povedal je natančno svoj značaj in naslov — računski uradnik in tudi ime in stanovanje umorjene deklice. Neutolažljivo je stokal in se kesal, končno pa se je zgrudil po tleh ter trdno zaspal. Med tem ko sta ga dva policija stražila je šel komisar v hišo umorjene, da popiše zločin. Toda v hiši ni niké vedel za umor, tudi dotična deklica je trdno in mirno spala. Presenečen se je vrnil komisar, a med tem se je »morilec« tudi že bil zbudil, ni ničesar vedel o umoru, niti o tem, kako je prišel v stražnico. Bil je namreč »mesečen« in v somnambulističnem stanju je prišel k policiji ter ji priševal svoje sanje.

* **Ženske srce.** Baje imajo ženske mnogo močnejše in zdravejše srce kakor moški, ki si ga že v rani mladosti pokvarijo z nikotinom, alkoholom in burnim živiljenjem. Zato je večina moških bolnih na srcu! Ženske imajo zdravo in močno srce, zato tudi dalje žive ter v redkejših slučajih umirajo za srčno bolezni. Toda, tudi ženske si morejo oslabiti srce, ako preveč sede, ačo čezmerno uživajo kavo in čaj. Zato se jim je treba baviti s športom, da se okrepe srčne mišice. Posebno ženam je treba, da mnogo hodijo, pri tem dihajo s polnimi pljučami, da se komodno oblačijo ter se često kopajo v mlačni vodi.

Iszeljevanje v Ameriko. Od 1. avgusta 1906 do 30. julija 1907 je prispolo v Ameriko 1.094.756 izseljencev in sicer 722.730 moških in 282.076 ženskih. V tem letu je število naseljencev prekoracilo za 124.213 prejšnjega leta. Največ jih je prišlo iz Avstro-Ogrske ter je njihovo število prekosi vse druge države za 292.985. (Znamenje, da se narodom v Avstro-Ogrske so izseljenici prinesli s seboj gotovine za 19.212.286 dolarjev. Le malo število izseljencev je prekoracilo 45. leto. Največ jih je med 15. in 44. letom, tedaj takih, ki so pri najboljših telesnih močeh.)

* **Historija o ukradeni svinji.** V Kušvardi v Krkonoših je slišal neki kmeti ponoči sumljiv šum in kruleje svoje svinje. Brz vstane in se obleče ter hiti v hlev pogledat. Prestraten zapazi, da mu manjka velika svinja. Iskal je brz sledove po tatu, a pri tem je našel denarnico s 170 K, ki jo je očividno izgubil tat. Potolažen s to odškodnino je zopet legal spel. Med tem pa je tat pogrešal svojo denarnico. Privezel je svinjo v gozdu k drevesu ter se vrnil v hlev iskat denar. Seveda zmanj. Da se vsaj nekoliko odškoduje, hitel je zopet v gozdu po svinju. Toda ta se je med tem odtrgala ter pritekla po najbljžji poti domov. Srečni kmet je oddal najdeni denar oblasti, ki mu ga določi več let in dan v vrne, ker se zanj pač ne bo tat oglasil. (Čudno, kako je mogel poročevalec tako natanko opoznavati tatu!)

* **Praznoverje.** V Andrijevev (Slavonija) je šel lani pred katoliškim božičem ob 2. uri popolnoči kmet Marko Krajević na pokopališče, odkopal z rokama grob mrtvorojenega logarjevega otroka, vzel nožno kost, jo doma sežgal ter prah shranil. Ko so orožniki zvedeli za to, so zaslišali Krajevića. Ta je izpovedal, da mu je sosed Milobar pisal iz Amerike, naj mu priskrbi pepel kosti nekrščenega otroka, ker ga potrebuje za čaranje. Ako moški potrosi s takim prahom žensko, ki jo ljubi, mora se tudi v ženski zbuditi ljubezen, da ga vzame.

* **Priznanje v Ameriku.** Glasom najnovnejše nemške statistike se je izselilo iz Nemčije v Ameriko leta 1906. 31.074, leta 1905. 28.075, leta 1904. 27.984 oseb; iz Avstro-Ogrske se je izselilo leta 1905. 123.729, iz Ogrske 170.430, iz Rusije 129.184, iz Finske 10.952, iz Rumunije 1298, iz Bolgarije 1333, iz Italije 726.331, iz Španije 126.067, iz Portugalske 33.622, iz Švize 5.049, iz Belgije 27.302, iz Nizozemske 2297, iz Danske 8051, iz Švedske 24.046, iz Norveške 21.059, iz Anglije 262.077 oseb. Potemkam pride na vsakih 10.000 prebivalcev izselnikov: v Nemčiji 5, v Avstriji 46, na Ogrskem 85, na Finsku 37, v Italiji 216, na Špansku 67, na Portugalskem 65, v Švici 15, v Belgiji 39, na Nizozemskem 4, na Dansku 31, na Švedskem 46, na Norveškem 91, na Angleškem 61.

* **Največja ladja sveta.** „Lusitanija“, največja svetovna ladja, ima zdaj poskušnjo vožnjo okoli irske obale. Dolga je 785 čevljev (80 devetov vož v največje nemške ladje „Kaiser Wilhelm II.“), deplacement pa znaša 32.500 ton. Stroji imajo 68.000 konjskih sil. Ladja stane 30 milijonov

kron in preteče 25 vozov (46 1/2 km) na uro. Na njej je prostora za 3150 potnikov in se dobi na njej vsakovrstne razkošnosti. Ladja ima 1200 oken, ki spuščajo svetloba v notranjost ter okoli 5000 električnih svetilk za noč.

* **Kurzinska telefonska zveza.** Na otoku Korziki imajo telefon, samo da je nekoliko drugačen nego ostale telefonske zveze na svetu. Po uradnih francoskih statističnih podatkih sta na Korziki telefonski centrali v glavnih mestih Ajacciju in Bastiji. Ti centrali niste spojeni med seboj, pa tudi nista v zvezi s francoskimi telefonskimi pogoji. Telefonska centrala v Ajacciju ima samo enega naročnika, namreč prefekturo. Vprašanje je, s kom in kako govoriti po telefonu prek prefekta iz Ajaccije? Najbolj čudno pa je, da telefonska centrala v Bastiji nima niti enega naročnika, niti ene zveze, vendor se radi te javne postaje „drži“ dnevno do polnoči inšpekcijsko, katero opravlja dva uradnika.

* **Ženske muhe.** Njujorške sodnike je spravila v veliko zadrgo ekscentrična, mlada in zelo bogata gospa Madic. Vložila je namreč tožbo na locitev zakona, ker ima njen mož rudečaste lase, a ona ljubi zeleno barvo ter si je dala vse sobe tapetirati, vse pohištvo prevleči zeleno. In ako zagleda v svojem zelenem domu rudečaste lase svojega moža, zdi se ji kot oduren madež, vsled česar ima živčne napade. Možu se je tožilo po lepi ženi, še bolj pa po njeni milijoni in živčnimi zdravili. Zato je vredno, da se pohištvo prevleči zeleno, da se vse oblači zeleno, da se komodno oblači in se često kopajo v mlačni vodi.

der, Crnomelj 1 K 50 h; podruž. Litija 67 K 90 h; upravnštvo Mira, Celovec, 160 K 70 h; Vinko Engelmann, Trst, iz nabiralnika v kavarni "Narodni dom" v Trstu 11 K; posojilnica v Slatini na Stajerskem 38 K; Mimi Tollazzi, Logatec, pokroviteljno ženske podruž. v Logatu 200 K; Bogatin Mihael, župnik, Veliki Gaber 3 K; podruž. v Vrtojbi, članarino 25 K; ženska podružnica v Radovljici 148 K 70 h; ženska podruž. za bistrški okraj Trnovo članarino in darove skupaj 110 K; moška podruž. v II. Bistrici uduino 61 K; upravnštvo "Slovenca" 20 K in 2 K 20 h; moška podružnica v Celju članarino 300 K; ženska podružnica v Celju 300 K; podruž. Beljak 25 K; družice na novi maši Jos. Bizjaka v Žirovnicu nabrala in postale po dr. Svetinu 72 K 76 h; Jos. Vadnjal in Rado Dedič, Zagorje, Notranjsko, nabrali pri novi maši 17 K; podružnica Sv. Ivan, Trst, članarino in darove v I. poljettu 1907 292 K; podružnica v Polzeli, prebitek veselce 7 K 05 h; Anton Mislej, St. Vid 2 K; upravnštvo "Slovenca" 2 K 08 h; Adolf Jakobi, Dunaj, za cigaretni papir 119 K; ženska podruž. v Trbovljah 240 K; moška podruž. v Trbovljah 216 K 54 h; ženska in moška podruž. v Mariboru, čisti dobitek veselice 7. julija 1907 1500 K; podružnica Leher pri Ribnici 16 K 04 h; Fr. Sal. Gomilšek, St. Peter, nabral na primici J. Pichlerje 22 K; podruž. Pliberk 45 K 87 h; ženska podružnica v Krškem 66 K 70 h; Minka Wutt, učiteljica, dobitek pri prodaji razglednic 2 K; podruž. v Prvačini 25 K; upravnštvo "Slovenca" 44 K; Ivan Bonac, Ljubljana, prispevec od druž. svetničnikov 22 K; Ivan Zemljič, Ljubljana 5 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Upravnštvo našega lista so postali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Iv. Pušenjak, šol. vodja v Smihelu nad Možirjem K 5—, nabранo med veselimi Smihelčani. — Gosp. J. J. pod geslom "Dosežena sprava" K 10—. Skupaj K 15—. — Srčna hvala!

Za Gregorčičev spomenik: Vesela družba nabrala v gostilni pri „Zlati kapljici“ v Ljubljani K 5—. Hvala! — Vsoto smo plodonosno naložili.

Za ubogovo Katarino Varšek na Tržaški cesti št. 3: Gosp. J. Rant v Kranju K 47—, nabral pri blagih ljudeh. — Zivel!

Umrl so v Ljubljani.

Dne 13. avgusta: Marija Maznik, delavčeva vdova 71 let Radegeka ces. 11. Ament a jetika. Dne 15. avgusta: Fran Brontik, nadučiteljev sin. 3 leta Kongresni trg 6. Gastro enteritis acuta Helena Rojc, gostišča, 75 let Kolodvor. sko ulica 26 Ostarelac. — Jakob Zadnikar-strojvodja v p. 72 let Rožne ulice 8. Rak. Dne 16. avgusta: Andrej Dimnik, črvljarski 3 mes. Trnovski pristan 8 Gastro enteritis. — Ivan Dolenc, posestnik sin. 2 mes. Konjušna ul. 61 Catarrhus gastro intest. — Julijana Globočnik, trgovčeva žena 50 let. Dunajska cesta 6. Srčna hiba.

Borzna poročila

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kurz določen dne 17. avgusta 1907

Naloženi papirji. Dolar Blez

4% majska renta 95:10 95:30

4% srebrna renta 96:30 96:50

4% avstr. kronska renta 95:10 95:30

4% zlata 114:14 114:20

4% ogrska kronska renta 91:15 91:85

4% zlata 108:60 118:80

4% posojilo dež. Kranjske 95:60 99:31

4% posojilo mesta Spiljet . . . . . 104:60 132:—

4% posojilo mesta Zadjar 99:85 136:85

4% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . . . . 97:— 98:—

4% češka dež. banka k. o 95:25 95:75

4% zast. pisma gal. dež. 95:25 95:75

4% hipotečne banke 99:25 106:25

4% pešč. kom. k. o. z 10% pr. 102:40 103:40

4% zast. pisma Innerst. hranilnice . . . . . 98:— 99:—

4% zast. pisma ogr. cent. dež. hranilnice . . . . . 98:— 99:—

4% z. pis. ogr. hip. ban. 99:25 111:25

4% obič. ogr. lokalnih železn. d. dr. 99:51 99:51

4% obič. češke ind. banke 99:75 101:75

4% prior. lok. zelze. Trst-Poreč 99:80 99:80

4% prior. dolenskih žel. 295:10 297:10

4% prior. juž. žel. kup. . . . . 100:— 101:—

4% avstr. pos. za žel. p. o. . . . . 101:—

Srečke.

Štečke od 1. 1860/1 . . . . . 144:— 146:—

od 1. 1864 . . . . . 143:— 247:—

tizske . . . . . 137:— 139:—

zem. kred. I. emisije . . . . . 154:— 264:—

II. 265:— 271:—

ogrskie hip. banke 23:59 336:50

srbske à frs. 100:— turške . . . . . 98:— 100:75

180:75 181:75

20:25 22:25

242:— 247:—

84:— 88:—

90:— 94:—

66:25 60:25

45:— 45:—

26:25 28:—

62:— 68:—

85:5 89:50

181:75 182:75

Dež.

Južne železnice 152:10 143:10

Državne železnice . . . . . 614:— 645:—

Avtro.-ogrskie banke dež. 173:00 179:3

Avtro. kreditne banke 829:50 630:50

Ogrske 728:50 729:50

Zivnostenske . . . . . 717:— 722:—

Premogokop v Mostu (Br) 583:40 684:40

Alpinske montane 583:40 684:40

Praške žel. ind. dr. 357:2 258:2

Rima-Murányi 528:75 529:75

Trbovljanske prem. družbe . . . . . 256:— 260:—

Avtro. orožne tovr. družbe . . . . . 458:— 462:20

Ceške siadkorne družbe . . . . . 133:— 137:—

Valutu.

C. kr. cekin 15:35 11:38

20 franki 19:15 19:17

20 marke 28:48 28:52

Sovereigns 13:95 24:03

Marke 117:40 1:7-80

Laški bankavci 96:65 96:99

Rublji 2:53 2:54

Dolarji 4:84 5:

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 14. avgusta 1907.

Termin.

Pšenica za oktober . . . za 50 kg K 11:48

Rž . . . . . 50 . . . 9:24

Koruzna . . . . . 50 . . . 6:81

mai 1908 . . . . . 50 . . . 6:88

Oves . . . . . 50 . . . 8:26

5 h vilje.

Meteorologično poročilo.

* Izida pod morjen. 206. Srednji tečajni tlak 786-0 mm.
avgust opazovanja v mm. Stanje barometra v mm. Temperatura v °C. Vetrovi. Nebo.
16. 9. av. 783:1 13:6 sr. svzh. Jasno
17. 9. av. 85:6 10:3 sl. szah. Jasno
8. pop. 85:1 21:1 sl. vasszh. Jasno
Srednja včerajšnja temperatura: 15:9 nor male 18:8. — Padavina v mm 9:8

Globoko užaljeni naznajamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti naše iskrenej ljubljene, nepozabne soproge, odnosno matere, gospe

Julijane Globočnik

ki je po dolgem in težkem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, včeraj dne 16. t. m. ob 10. uri dopoldne blaženo zaspala v Gospodu.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 18. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Dunajske ceste št. 6 na pokopališče k. Sveti Krizu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovali v mnogih cerkvah.

V Ljubljani, dne 16. avg. 1907.

Jernej Globočnik, trgov. opravnik, soprog.

Helena in Amalija Globočnik
hčeri. 2:46 1

Dva dobra 2751-1

mizarska pomočnika
se tako sprojmota v trajno dele.
Ferdo Primožič, mizar, Hilšerjeve ul. 5.

Zanesljivega, v ključavn-
čarstvu izvežbanega

strojnika

isče večje podjetje v Ljubljani.

Ponudbe pod "I. A. D." na
upravnosti lista. 2751-1

Kuharica

katera razume gospodinjstvo, se s 1. septembrom t. l. sprejme v stalno službo. Plača po dogovoru. 2:58 1

KAREL JELOŠEK na Urhniku.

Lepo stanovanje

bladno in mirno, 4 sobe, del vrta itd. v Novi ulici št. 3, II. nadst. se radi odpotovanja tako ali pozneje odda.

Poprašati je ravnotam. 2755-1

Jožef Logar 2748 1

v Dinjanu v Istriji
bo imel prihodnji mesec
na prodaj par wagonov belega in črnega

grozdja

kdor ga želi imeti, dobri vzorec.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

LETNIK XXVII (1907).

izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezki ter stoji vse leto o 2 h, pol leta 4 K 60 h, četr leta z K 30 h.

Za vse neavstrijske dožele iz K 20 h na leto.

Poseben zvezek se dobiva po 80 h.

Proda se skoraj nova uniforma

za železniškega uradnika.

Pogleda se lahko pri Goldmanu,
kraju v Židovskih ulicah št. 8
v Ljubljani. 2733-2

Sposobne in zanesljive osebe

katera želijo postranskega zasluka kot
krajevni oziroma glavni zastopniki ali trajne
službe kot potniki pri prvočrtni avstrijski

Zavarovalni družbi

katera se peči z vsemi važnejšimi panoga-
mi, naj blagovoljno vposlati ponudbe pod
št. 15-305 Gradec, poste restante 12, 1892 11

Posojila! Predujmi! Krediti!

Posebno ugodno za uradnike vseh mest in či-
nov, za vse častnike, za vse stanovske osebe.
Veliki in majhni zneski po najugodnejših pogojih.
Nič predizdatkov, prav zmerne obresti.
Vračilo v 6 do 18 mesečnih obrok h. Hitra
rešitev even, takojšnja pomoč. Naiši zneski
na dediščine, užitki, depozite, legate itd. Vpra-
šanja oddaja pod "Solide Geldquelle" anono-
čna ekspedijija M. Dukes Nachfolg., Wien I.
Wolzeile 9. 2557-3

Skladišče

in veliko podstrelje za skladišče
se da z novembrom v najem na Du-
najski cesti št. 12. 2023-18

Poizve se pri lastniku Ivanu
Mathianu starejšem.

Več spremnih 26 6-2

zidarjev

sprejemem v trajno delo. Plače

4 do 5 krov na dan.

IVAN OGRIN

zidarski mojster na Urniki.

Käthe voda za prsi.

Senzacionalno sredstvo v do-
seg čarobnih prsi. Käthe
voda za prsi se rabi samo
zunanje. Zajamčeno neškod-
ljivo. Stekljenice po 3, 5
in 8 krov poštne proste.
Diskretno pošilja po po-
vzetju 2316-6

Käthe Menzel na Dunaju XVIII

Schulgasse 3, I. nadstr. 11.

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega
K 12-, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18-, K 24-, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30-,
K 36-. Pošilja se franko proti povzetju.

Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrniti poštne stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 35.

pri Plznu na Českem. 2475 2

Uradno dovoljena
za 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodke ulice št. 6 2561

pripravoč in namešča le boljše
službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod.
Vestna in kolikor možno hitra
postrežba zagotovljena.

Zunanjam dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Lovske puške

vseh sistemov, priznano izdelki
prve vrste z največjim strelnim
nčinkom, pripravoč 127 32

Peter Wernig

o. kr. dvorni dobavitelj oružja
v Borovljah na Koroškem.

Ceniki zastonji in poštne proste.

Dolenjske Toplice

na Kranjskem, dol. železnic postaja Straža-Toplice.

Gorek vrelec 38° C, pitno in kopalno zdravljenje. Izrednega učinka za protein, revmati-
zem, ishias, nevralgijo, kožne in ženske bolezni. Veliki kopalni basini, odločeno
kopeli, mahovite kopeli. Razkošno opravljene tujiske, igralne in družabne sobe. Dobre in
cene restavracije. Sezona od 1. maja do 1. oktobra. 1895 11

Prospekti in pojavnila daje brezplačno kopalniška uprava.

Dve lepo meblovani sobi

za jednega gospoda se takoj oddasta.
Več se izve v trgovini pri
"Solncu" Pogačarjev trg. 2742-1

Agentje

se sprejmejo na provizijo. Več
kakor 10 krov se lahko igraje zaslubi-
vsak dan s prodajo našega patentira-
ne pletilnega stroja.

Líbal & spol. Lvov, Kochanov-

skiego 39. 2712-2

Parna mlekarja v Medvodah

prodaja 2188-14

1/4 mastni (delavski) sir po
K 90 i kg, 1/4 mastni (de-
lavski) sir po K 110 kg,
celomastni in trapistovski
sir po K 160 i kg.

Zavojnina prosta po povzetju.

Gumasto blago

higijenske, kirurške in
tehniške gumaste cevi
vseh vrst, povoščeno
blago in linolej, kilni
pasovi, pasovniki, nogavic
za krčne žile in pa
vsi predmeti za bolniško postrežbo
Lastna delavnica za obvezila v hiši.

M. Gál

TRST, Corso 4. GORICA, Corso Verdi 11.

2630-3

Samo še 3 dni!

Grand circus

COLOSSEUM

Ljubljana, Lattermannov drevored.

Danes in vsak dan ob osmih
zvečer predstava.

U nedeljo, dne 18. avgusta t. l.
povodom rojstnega dne Nj. Veličanstva
cesarja Franca Jožeta I.

2 veliki

gala slavnostni predstavi

z zuamenitim slavnostnim sporedom.
Popoldne ob širih polovičnih cene!
Zvečer ob osmih polne cene.

V ponedeljek, 19. avgusta

zadnja velika zahvalna in
poslovilna predstava.

Vse bliže na dnevnih plakatih.

Z odličnim spoštovanjem

R. HORVATH

ravnatelj in lastnik.

2743

Steckenpferd lilijsko mlečnato milo

Bergmann & Comp.,
Dražane in Dečin n. L.

je in ostane, kakor spričujejo vsak
dan dohajača priznalna pisma,
najuspešnejše vseh zdravilnih mil
proti pegam in pa v dosegne nežne,
mekhe kože, ter rožnate polti.

Naprodaj po 80 h kos po vseh
lekarnah, drogerijah, parfumerijah,
brivnicah in prodajalnicah mila.

2039

Bergmann & Comp.,
Dražane in Dečin n. L.

je in ostane, kakor spričujejo vsak
dan dohajača priznalna pisma,

najuspešnejše vseh zdravilnih mil

proti pegam in pa v dosegne nežne,

mehke kože, ter rožnate polti.

Naprodaj po 80 h kos po vseh

lekarnah, drogerijah, parfumerijah,
brivnicah in prodajalnicah mila.

1895 11

Na debelo:

O. Hell & Comp., Dunaj, I., Biberstrasse 6

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:

Milan Leustek, M. Mardetšek,

ger, J. Mayr, G. Piccoli, U. pl.

Trnkóczy in v vseh drugih lekarnah na

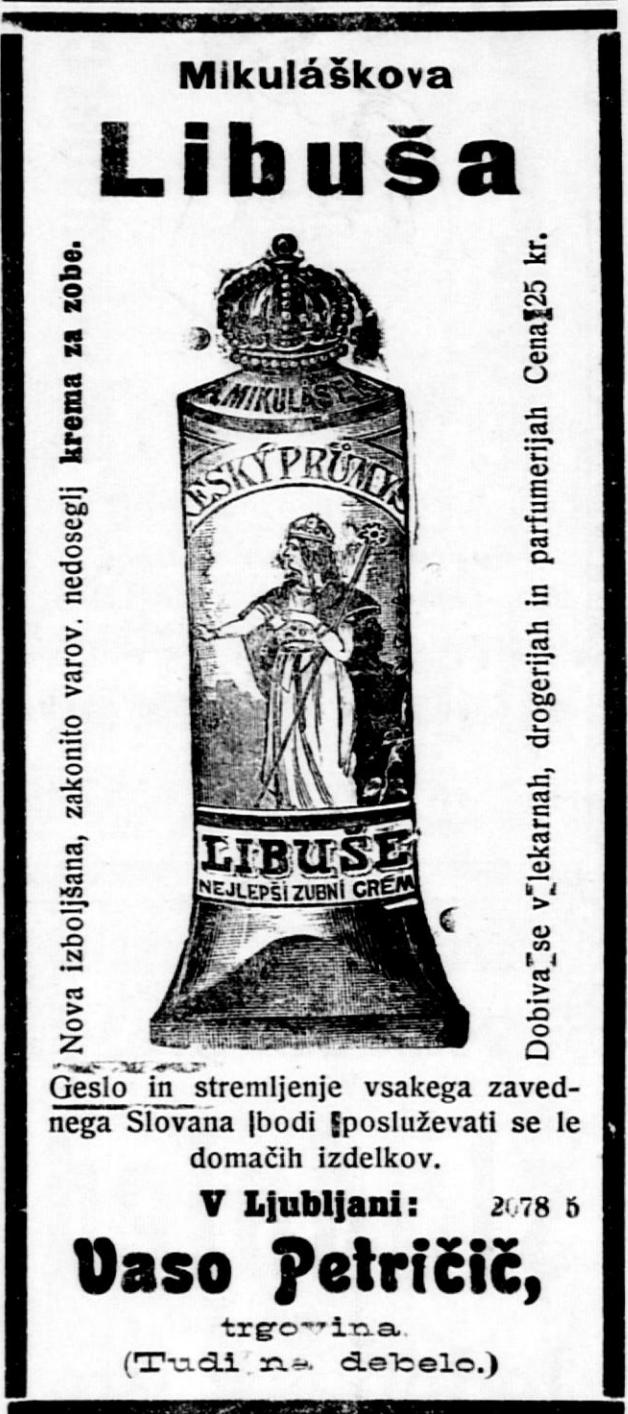
Kranjskem. 894-23

Učenca

v trgovino z mešanim blagom

sprejme takoj 2701-3

Junko Ule v Starem trgu pri Rakeku.

Od leta 1868 se

Bergerjevo medicinsko

kotranovo milo

ki ga pripravljajo odlični zdravnik, skoraj v vseh

evropskih državah = odličnim uspehom uporabijo proti

vsaki bolezni, kateri je proti temu nujno potreben.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah Cena 125 kr.

Geslo in stremljenje vsakega zavednega Slovana bodi posluževati se le domaćih izdelkov.

V Ljubljani: 2078 5

Vaso Petričič,
trgovina.
(Tudi na debelo.)

Od leta 1868 se

Bergerjevo medicinsko

kotranovo milo

ki ga pripravljajo odlični zdravnik, skoraj v vseh

evropskih državah = odličnim uspehom uporabijo proti

vsaki bolezni, kateri je proti temu nujno potreben.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah Cena 125 kr.

Geslo in stremljenje vsakega zavednega Slovana bodi posluževati se le domaćih izdelkov.

Z odličnim spoštovanjem 2738-1

F. Perdan.

Ljubljana, Gospodske ulice št. 3.

„Austro-American“.

Od leta 1868 se

Bergerjevo medicinsko

kotranovo milo

ki ga pripravljajo odlični zdravnik, skoraj v vseh

evropskih državah = odličnim uspehom uporabijo proti

vsaki bolezni, kateri je proti temu nujno potreben.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah Cena 125 kr.

Geslo in stremljenje vsakega zavednega Slovana bodi posluževati se le domaćih izdelkov.

Z odličnim spoštovanjem 2738-1

F. Perdan.

Ljubljana, Gospodske ulice št. 3.

„Austro-American“.

Od leta 1868 se

Bergerjevo medicinsko

kotranovo milo

ki ga pripravljajo odlični zdravnik, skoraj v vseh

evropskih državah = odličnim uspehom uporabijo proti

vsaki bolezni, kateri je proti temu nujno potreben.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah Cena 125 kr.

Geslo in stremljenje vsakega zavednega Slovana bodi posluževati se le domaćih izdelkov.

Domača tiskarna.

Vsakdo svoj lastni tiskar:

Z mojimi tiskalnimi aparati s kavčkovimi črkami lahko vsakdo takoj tiska: posnetice ali naslovne karte, avize, okrožnice, uradna povabila itd. Enkratna sestava omogočuje na tisoč odiskov.

1239-19

Cena z vsemi pritisklani:

65 črk . . K 1:-;	140 črk . . K 2-40;	354 črk . . K 6:-;
90 črk . . K 1-40;	211 črk . . K 4:-;	468 črk . . K 7-20;
120 črk . . K 2-;	255 črk . . K 4-80;	650 črk . . K 10-;
	809 črk . . K 12-;	

Za K 3:- okusno izvršena gumasta štampila do 4 vrst besedila, neomejene stanovitnosti v elegantni kaseti z vedno trajnim barvalnikom.

J. LEWINSON, tvornica za štampilje in livarnica gumastih črk. poštni zastoj. — Dunaj I/22 Adlergasse 12. Podružnica v Odesi na Rusku. — Zastopnik se isčejo.

Urhnika
Kranjsko

IVAN OGRIN

Urhnika
Kranjsko

oblastu, konces. zidarski mojster in stavni podjetnik

si dovoljujem naznati slavnemu občinstvu in vsem interesovanim korporacijam, da sem povečal svoje stavno podjetje ter isto, vsem zahtevam odgovarjajoče, docela moderno opremil.

Prevezem izdelavo načrtov in proračunov ter izvršitev zasebnih in javnih poslopij, kakor stanovalnih hiš, vil, gospodarskih poslopij, cerkva, šol itd. in vseh s temi v zvezi stojecih naprav kakor napravo in ureditev cesta, kanalizacij itd. t.d.

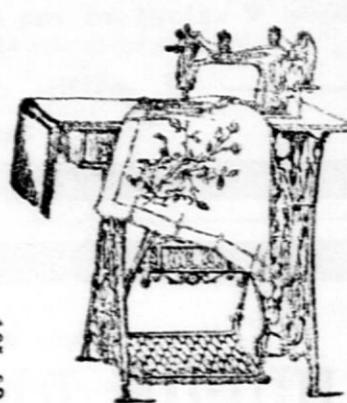
Vse zgradbe izvršim solidno po modernih načelih in primernih nizkih cenah.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17

priporočata svoj bogato založen

voznih koles.

Šivalni stroji

za rodbino in obrt

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji, ADLER.

V I. zagrebškem vojaško pripravljalnem zavodu

se prične 1. septembra 6 mesečni.

zimski glavni tečaj

za one mladieni, ki bi si radi pridobili ugodnost za enoletnega prestopnika, pa - a to ugodnost nimajo potrebnih šol.

Uspeh: V prejšnjem tečaju so si od 28. gojencev pridobili ugodnost za enoletne prostovoljce slediči: Elbert Alfred, Zagreb, Bukovičeva ul. 20; Jakob Julij, Gorica; Kostelar Peter, Zagreb; Treskiewitz Janko, Dolnja Tuša; Valenčič Josip, Trnovo, Kranjsko; Sajvert Milovan, Karlovci; Spazapan Lucian, Gorica; Vurdeljan Nikola, Topusko; Ländler Emanuel, Bjelovar; Ofler Josip, Volšperk, Koroško; Schlesinger Gustav, Dunaj, Hohenstaufen-gasse 3; Žagar Ivan, Novigradiška; Krejčí Otokar, Sarajevo; Prijatelj Franjo, Teršiče, Istrija; Brniček Janko, Prosek, Primorsko; Weiss Stefan, Zagreb, Mesnička ul. 6; Vučetić Gjorgio, Gruž, Dalmacija; Seitz Vinko, Velika Gorica; Breitheit Albrecht, Zagreb; Tombosko Makso, Pregrada; Paravić pl. Dušan, Dulcea, Romunsko.

Za ta sijajni uspeh se ima zahvaliti zavod svoji preizkušeni uredbi in naprednim učnim osebam. Potrebo predznanje: Nekoliko razredov kake srednje ali meščanske šole. Natancnejša navodila daje

2148-8

ravnateljstvo, Berislavičeva ul. 12.

IVAN SCHINDLER, Dunaj III/., Erdbergstr. 12

pošilia že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedeljstvo itd.

kakor: milne za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljsko orodje, stiskalnice za seno, milatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, silomreznice, stroje za rezanje repe, milne za goljanje, kolte za kuhanje krajce, sesalke za vodnjake in gnojnike, vodovode, svinčene cevi, železne cevi it. t. d.

od sedaj po zopet izdatno znižanih cenah

ravno tako vse priprave za kmetarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumije in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroje za točenje piva, skrnilje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodavode in penečih vin, mlin za dživate, kavo itd., stroje za izdelovanje klobas, tehnicice za živilo, tehnicice na drog, steberske tehnicice, namilne tehnicice, decimalne tehnicice, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodje in stroje vsake vrste za ključavnarje, kovačje, kleparje, sedlarje, pleskarje, vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plač. pogojih tudi na obroke!

Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno in poštine prost.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupci in agentje zaželeni.

1064-8 Piše naj se naravnost:

IVAN SCHINDLER, Dunaj III/., Erdbergstr. 12.

Odkovan z zlato kolajno v Parizu 1904 in z zlato kolajno in križcem v Londonu leta 1895.

Ant. Presker

krojač, 33

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priporoča

svojo veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečko, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Jv. Scunig

trgovec z usnjem na drobno in debelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljše, prosto benzina, smole, petroleja ter kislin brez konkurenca, brez vsakega duha

po najnižjih cenah:

samo 50 vinarjev.

Xovo! Patentirane Xovo!

nepremočljivo mazilo za počrnenje rujavih čevljev, usnja itd.

Salon

za moderne damske klobuke *

Henrik Kenda

v Ljubljani

Mestni trg št. 17.

Damski klobuki

za poletno sezono 1907.

Svoj bogato ilustrirani cenovnik nakičenih damske klobukov za leto 1907 pošljam gratis in franko. Poprave se izvršijo in kulantno.

Zelo važno za trgovce in obrtnike!

Vsak trgovec gotovo gleda, da kupi cenó, posebno sedaj, ko se vse draži, zato naj nič ne zamudi prilike, dati si predložiti

krasno in bogato kolekcijo

632 81

reklamnih koledarjev za leto 1908.

Ker sem sklenil s tremi največjimi tvornicami pogodbe za 300.000 koledarjev

mi je edinemu moči nasproti vsej tuji konkurenči ih oddajati s tiskom in blokom že kos od 12 vinarjev naprej. Pripravljen so za vsako obrt. Prepriča se lahko vsakdo, zadostuje samo navadna dopisnica, na katero mu dopolnjen Franco celo kolekcijo.

FR. IGLIČ, Ljubljana, Mestni trg št. 11.

Na debelo in na drobno!

Fotografski zavod

JULIJ MÜLLER

(ustanovljen leta 1870.)

2617-5

cenjenim naročnikom vladljivo naznana, da bo zaradi prezidave in razširjenja ateljé do 1. novembra zaprt za nove posnetke, pač pa se naročila na stare slike in drugi posli sprejemajo v hiši „hotela Lloyd“, nasproti „hotelu Union“.

Najkrajša in naicenejša pot V AMERIKO

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York je proga

Red Star Line
deča svesda *

Na naših parnikih Finland, Kroonland, Vaderland, Zeeland in Samland ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redno vožnjo med Antwerpom in Novim Yorkom je snažnost, izborna hrana, vlijadna postrežba in spalnice ponovno urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter trajajo vožnja 7 dni. Odhod iz Ljubljane vsak teden po popoldne.

Naši parni vožnji tudi na mesec po večkrat čez Kanadu in Severno Ameriko in je ta vožnja izdatne cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Antwerpen
New York

Franc Dolenc

v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej 26 od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Najcenejše žicaste pletenine za ograje.

Večkrat sukane, v ognju pocinkane žicaste pletenine

posebno pripravne za ograje parkov za divjadi, vino, nogradov, drevesnic itd., v

varstvo proti zajcem, za pasje obore, varstvo proti toči,

fazanerie, ptičike in ptice klekite, najboljše ograje za lavn-tennis, do 3 metrov širjave, za Rabljeve stene in monirske gradnje itd. itd.

Mreže se izdelujejo v širokosti pentelj od 18-150 mm in v različnih debelostih žice in se šele potem, ko so spletene, v ognju pocinkajo, zato naj ne rjave in so precej stanovitejše, nego že iz pocinkane žice izdelane. Tudi v ognju pocinkano jekleno ograjno žico z bodicami različnih debelosti dobavlja najcenejše

Hutter & Schrantz, deln. družba Dunaj

tovnica sitovino in klobučevin. sukno

VI. okraj, Windmühlgasse št. 20.

Priročni vzorci in vsakršnaki pojedinci zastoj in pošt. prost.

Specialiteta: pat. maček za sneg iz pocink. žel. plotevine.

Okoli 150.000 konjskih sil imamo v napravah sesalnega plina

našega sistema v prometu.
Zelo majhna poraba goriva.
Najcenejši obrat
Langen & Wolf
tovarna za motorje
na Dunaju X.,
Laxenburgerstrasse 3.

Vse običajne velikosti do 100 PH
so vedno v delu in se dobivajo v
3119-51 primernem roku.

samo Zahtevajte ali naročajte pri svojem trgovcu

TING-TING

ki usmrti vse stenice z zaledo vred.
Uspeli zajamčen.

Nestrupeno, blagodlječe, razkuževajoče! Dobiva se v steklenicah po 60 ml., zraven spadajoča brizgalnica 20 ml. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ in 5 litrskih steklenic za hotele, bolnice, sanatorije, pensione primerno ceneje.

Glavna zalogu na Dunaju, XVIII, Gentzgasse 27.

V Ljubljani drogerija Anton Kanc in tvrdka Karel C. Holzer.
Druga sredstva odločno zavračajte!

2471-4

Julija Štor
Prešernovih ulicah št. 5
Načelna zalogu moških, damskev in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih goisserskih gorskih čevljev.
Elegantna in 2026 10
jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

Najpriležnejši čevlji sedanosti.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastv. koncesijo-nirana potovalna pisarna za Ameriko
v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 41.
21-33

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Ustanovljena leta 1882.
Telefon št. 185

Poštne hranilnice, radun. št. 228405.
Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezom
v lastnem zadružnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
podrejena škontraciji „Zadružne zveze v Celju“.
je imela koncem leta 1906 denarnega prometa . . . K 50,486.935.14
upravnega premoženja . . . . . K 11,325.728.62
obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %
brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike. 17-17
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1906 . . . K 11,060.929.20
Posuje na zemljišča po 5 $\frac{1}{4}$ % z 1 $\frac{1}{2}$ % na amortizacijo ali pa po 5 $\frac{1}{4}$ % brez amortizacije; na menice po 6 %.
Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsaki dan od 8.-12. in od 3.-4. izven nedelj in praznikov.

Največja zalogu navadnih do najfinješih otroških vozičkov
in navadno do najfinješ.

žime
M. Pakič
v Ljubljani.
Boznam naročnikom za podlje s povzetkom.

J. KEBER
trgovina z manufakturnim in perlinskim blagom
v Ljubljani
na Starem trgu št. 9
priporoča
vence in šopke za neveste
ter
nagrobe vence
po Izredno nizkih cenah.
Potrebščine za krojače in šivilje.

G. ČADEŽ
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
priporoča 23
klobuke
slamnike
čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd.
Blago imam solidno, cene zmerne.
Postrežem točno.

Nova trgovina
s suknjenim, platnenim in manufakturnim blagom
JOS. PETKOSIG
Ljubljana
Stari trg št. 4.
Vzorci na zahtevanje!

Jos. Eberle
urar
trygovec z zlatino in srebrino
na Mestnem trgu št. 13
filialka:
na Mestuem trgu št. 17
priporoča svojo veliko zalogo prečiščenskih ur iz prvih tovar, hindlič, stenskih, salonskih in ur na nihalo, brillantov, zlatnine in srebrnine. Namizna oprava iz kitajskoga srebra.
Lastna delavnica za popravlja in vsa nova dela.

Nov vegetabilski crème za vrsi.
Najnovejša iznajdba iz prirodnih pridelkov. Razvitek in obnovitev pris. Razkošen stas. **Rabi se samo zunanje.** Zdravniško preizkušeno. Lonček z navodilom stane K 3— in K 5—, poština 70 h. Moj lepotilni crème Lilie daje koži mladostno svežost, deluje z uspehom proti pegam in vsem nečistostim kože. Lonček stane K 1— milo — 70, pudar K 1—. Prodaja in razpolila gospa Käthe Menzel na Dunaju, XVIII, Schulgasse 3, 1. nadstr. 11. Znamke vseh delcev se sprejemajo. 2317-6

U. kr. priv. tovarna za cement
Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno ednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpisne gledišča tlakovne in odporne trdote daleč nadklrijajoči dobroti, kakor tudi svoje priznano izvrstno uporabo.
Priporočila in spričevala
rasnih uradov in najsvetjejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad:
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Pošljite
50 kr.

v znamkah. Za to dobite 3 velefine higienične vzorce, 6 vzorcev 90 kr., 12 vzorcev 1 gld 70 kr., 26 vzorcev 3 gld. 40 kr. poleg **najnovejšega ilustriranega cenovnika** in navodilo za uporabo francoskih in ameriških gumastih predmetov, tucat od 45 kr. naprej. **V zalogi so vse kurioziteete**, mnogo novosti, izdeluje vsak gumasti predmet. Najcenejše in direktno se kupi le pismeno naročilo. Diskretna pošiljatev.

H. AUER, zalogu tovarniških gumastih predmetov.
Dunaj, IX/5, Nussdorferstrasse 3-10. 657 26

HUGON BURGER
tvornica za plinove peči
Dunaj, Getreidemarkt 10
Komanditna družba
Plinove peči
Plinovi kamini*
Plinovi štedilniki
Plinovi kuhalniki
Plinove kopalne peči
* Novost: plinovi trdlogrelici.

Hidraulične stiskalnice
za vinski in sadni mošt za velik obrat
z eno ali dvema prevoznima košarama.
Stiskalnice za vino, sudno vino in sudni sok
za gonitvijo na roko, s pitiskom Herkules, leseni
ali železna gonitev.

Mlini za sadje in grozdje, robkalni stroji in sušilni aparati za sadje.

Izdelujejo in razpolajajo kot špecialiteto najnovejše konstrukcije
Ph. Mayfarth & Co.
Dunaj II/1 268-6

Špecialna tovarna strojev za uporabo sadja.
Katalogi s podobami zastonj in poštne prosto. — Vprašanja prosim pravočasno.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani
židovske ulice št. 1
puškar
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, suliskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober streli. — Posebno priporočam lahke trocevke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik.
Priporočam tudi veliko zalogo vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.
Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastonj in poštne prosto.

Kavarna

Ljubljani, na lepem prostoru, se
kaj proda.
Naslov pove upravnštvo "Slov.
sreda".
2668-3

„Ottoman“ papir za cigarete
in cigaretne stročnice se hvalijo same,
reklame zanje ni treba.

II 895-2

PATENTE preskrbjuje in spravlja
v prid
Inženir in pat. posrednik
J Knöpfelmacher
Dunaj, II. Praterstrasse 37.
Telefon 22132. 3683 45

Knjigovodja

obenem tudi izurjen korespondent,
reč slovenščine in nemščine v govorni
pisavi, se sprejme s 15. septembrom
1. Prednost imajo oni, kateri so itali-
ščine popolnoma vešči. 2542-5

Tozadne ponudbe sprejme tvrdka

Janko Popovič,
Cerknica pri Rakeku.

Triumph-štedilna ognjišča
za gospodinj-
stva, ekono-
mije i. t dr. v
vsakoršni iz-
peljavi. Ze 30
let so najbolje
priznana. Pri-
znama tudi kot
najboljša in naj-
počnešča izdelek. Največja prihranitev
ginka Specjaliteta: Stedilna ognjišča
za hoteli, gostilne, restavracije, kavarne
i dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog trakno proti doposani
znamki 1738 13
Kavarna za štedilna ognjišča „Triumph“
m. Goldschmidt & sin
18. Zbornica

Glasovita moderno urejena tvornica
G. Skrbic

v Zagrebu, Ilica štev. 40
priporoča svoje na glasu
solidne in cene 24
žaluzije
lesene in platnene
rolete, lesene in
železne kapice
za okna in proda-
jnlice in prosi, da čim
več pozornosti poklonite tej solidni tvornici.
Cenovniki in proračuni na zahtevo zastonj.

Na Jesenicah
se bo prodajalo 2702 8
od 12. avgusta naprej

VSE manufaktурно,
specerijsko
in drugo blago
iz konkurza V. Šešeka
na drobno in tudi trgov-
cem v večjih partijah.

Pred
nakupom
si oglejte velikansko 38
sukneno
zalogo ♦♦♦
R. Miklauca
v Ljubljani, Špitalske
38 ulice štev. 5.
Ostanek
pod ceno!

Sprejemo zavarovanja človeškega živ-
jenja po najraznovrstnejših kombinacijah
pod tako ugodnimi pogojimi, ko nobena
duga zavarovalnica žlasti že ugodno
zavarovanje na doživetje in smrt z
mauvšajočimi se vplačili.

Vsek član ima po preteklu petih let
pravico do dividende.

„SLAVIJA“
- - - vzajemno zavarovalna banka v Pragi. - - -
Rez. fond: 38,242.074-78 K. Izplačane odškodnine in kapitalje 91,936.993-72 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsekoletno slo.-austro-narodno uprave.

Vse pojazila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši
v nasprotnih mestih štev. 12.

Zavaruje posloplja in premičnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobika izdatne
podpore v narodne in občankoristne
namene.

Proti suhosti

je edino izvrstno krepilno in jačilno sredstvo
redilna moka Käthe
zdravniško priporočena, z izvrstnim uspe-
hom porabljava, za okroženje telesnih oblik
izredno preizkušena, v 8 tednih 6 funtor
že več, zajamčeno neškodljivo. Strogo
posteno, ni sleparstvo, mnogo zahvalnih
pisem. Karton stanči fl 110 po povzetju
ali v pis, znakom. Kdo naroči 4 kartone
ih dob poštnine prosto. Glavno razprodajališče
gospa Käthe Menzel 728
Dunaj XVIII. Schulgasse 3, 1. Stock, 11.

805 poslovalnic

818-4
zveze „Creditreform“ daje
brezplačno pojasnila
le družbenikom
Zahtevajte prospekt št. 19 od družstva „Credit-
reform“ v Gradeu, Hayngasse 10.

Sprejmejo se

3 trgovski pomočniki

železninske stroke, ki so izvezbani tudi
v prodaji poljedelskih strojev. Ozir se
bode jemalo samo na boljše moči in
take, ki so že vojaščine prosti.

Oferte poštno ležeče pod šifro
„Sreten železninar“. 2543-3

Občudovanje
vzbuja povsod novi „Titania“ parni brzopralni
stroj.

V tretjini prejšnjega časa se opere sedaj perilo bleščeče belo
ob manjšem trganju. Vsak otrok lahko vrta stroj! Pranje je
zabava! Perice sploh ni treba! Prihran 75 odstotkov časa,
mila in kuriva. Vsak stroj damo na poizkušnjo. Cene od K 54—
naprej. Prospekti, lepaki, izpričevala zastonj. Zastopniki se isčejo.

Titania Werke, Wels št. 130, Gor. Austris.
Specialna tvornica za parne pralne stroje, ovinalnike, brzopralnike za živinsko krimo,
sejalne stroje in separatorje. Na tisoče jih je že v obratu.

Munge

povsem iz kovanega železa, z valjci
iz trdega lesa.

Cene od K 40— do
K 100—.

Petletno jamstvo.

Dobrakuharica

je izšla spisala
Minka Vaščeva je izšla
v založništvu Lav. Schwentnerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1800 re-
ceptov za pripravljanje najokusnejših jedi do-
mače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih
tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokov-
njaškega stališča, literarna kritika zaradi lepega
lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene
lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nena-
vadne opreme, in končno varčna gospodinja
zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego
znane nemške kuharske knjige.

59 39

SEB. UNTERHUBER

Lustnik Fr. Benque

Tovarna cementa v Weissenbachu. — Tovarna cementnih izdelkov in
umetnih kamnov. — Podjetje za betonske naprave in naprave vodnjakov.

v Ljubljani, na Dunajski cesti štev. 73

nasproti topničarske vojašnice

(telefon štev. 273)

1726 13

se priporoča v izvršitev vseh **kamnoščih del iz umetnega kamenja** (v različnih imitacijah) kakor: **posa-
mezne dele za fasade, balkone, grobne spomenike itd.** Stopnice po naročilu narejene z železno sestavo,
cementne cevi (rure) z vloženo živočišno pletivo za napravo vodotokov, vodovodov itd. itd. **Plošče iz cementa**
(metalique) preproste in z raznimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah, trotevarjih itd. **Prevzetje**
betonskih naprav in vodnjakov na podlagi posebnega patentu. — **Portland cement in romancement** iz
Weissenbacha. — Proračuni stroškov zastonj in poštaine prosto.

Spretna prodajalka

se sprejme takoj v modni trgovini
A. Šinkovic, Glavni trg. 2694-3

Sveže slive

(češplje)

2805-3

kupuje v vsaki množini po najvišji
dnevni ceni tvrdka

M. Lavrenčič
Sp. Šiška pri Ljubljani št. 231.

Oplokan z veliko zlato svetinjo in
častno diplomou na spomladni razstavi
na Dunaju leta 1906.

**Naravni brinovec
borouničar slivovec
hruševč in droženo
vinsko žganje**

prodaja

Franc Pustotnik v Blagovici
pošta Lukovica, železniška po-
staja Domžale. 2505-8

Odlikovan z zlato svetinjo, zlatim kri-
zem in častno diplomou na razstavi v
Londonu l. 1906.

V najem se bodo oddali

v Gorici, v ulici Corso Verdi
št. 22, v najlepšem kraju mesta,
razni prostori za trgo-
vine s skladišči vred.

Eden teh prostorov bi bil pripraven
zlasti tudi za lepo kavarno.

Reflektanti na te prostore se va-
bijo, da se s svojimi ponudbami obrnejo
na načelstvo podpisane Centralne
posojilnice, ki je lastnica dotednega
posloplja.

2575-3
Načelstvo Centralne posojilnice
v Gorici.

Potnik v Ameriko
kateri želite dobro po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na Simon na Kmetelja
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Kakovostna pečasnila doje se brezplačno.

Patent

Eternitov Škrilj

(Asbestov cementni škrilj).

Najboljše kritje sedanjosti, varno proti ognju, pišu ali nevihti,
lahko, brez popravil in ceno. Zahtevajte vzorce in prospekte.

Glavno zastopstvo za južne dežele:

900-12

Portlandcementne tvornice deln. dr. Dovje, Trst.

Zaloga in zastopstvo v Rudolfovem: JOSIP KOŠIČEK
Vprašanja na založnika Teodorja Korna, krovca in kleparskega mojstra v Ljubljani, kjer se tudi izdelujejo strelovodi,
kleparska in krovска dela iz različnega blaga.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

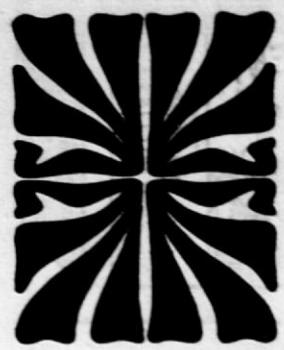
pripreca svoje

izborni pivo. Črno pivo „Salvator“.

Zaloga v Spodnji Šiški. — Telefon štev. 187.

Pošiljate na dom sprejema restavrate gosp. E. Kržanik, „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 82.)

1454-81

Vsestranska poraba

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

298-50

Maggi jeve zabele

Križna zvezda
Varst znamka

Z varstveno znamko „Zvezni križ“ je že marsikateri gospodinji neznana. Ne samo juham in slabim bušnjom, ampak tudi omakam, sočivju, salatam itd. daje majhen dodatek te izborne zabele neprimerno fin, krepak okus. Natanko navodilo je pridajano vsaki izvirni steklenici.

27-7

+
Varst znamka

tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU

JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENCICA NA SVETU!

Neuprljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni trgovini in v vsaki kavarni.

Številka telefona 210.

4012 115

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

v Ljubljani, Wolfove ulice štev. 12
marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Številka telefona 210.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast las in proti njih izpadaju — KAPILOR št. 2. Povzroča, da postanejo izsje dolgi in gosti, odstranja prahaj in vsako kožno bolezni na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zahvalnic in priznanj. Stane poštne prostota na vsako pošto lontek 3 K 60 h, 2 lontka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

2 lontka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

PETER JURIŠIĆ II 1256 9

lekarnar v Pakracu štev. 66 v Slavoniji.

Oddajo se za novembrov termin

stanovanja:

prvo z 2 sobama, kuhinjo, shrambo, kletjo, drvarnico, vrtom itd. v pritličju; drugo z 2 sobama, kuhinjo, shrambo, kletjo, drvarnico, vrtom itd. v I. nadstr.; tretje z prostorno sobo in prostorno kuhinjo ter dvoravnico podstrešju. 2664 2

Vsa natančnejša pojasnila daje

M. LAVRENČIČ, Sp. Šiška št. 231.

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in je KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prahaj in vsako drugo kožno bolezni glave. Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalnic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lontek 3 K 60 h, 2 lontka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom 1256 9

PETER JURIŠIĆ

lekarnar v Pakracu štev. 66 v Slavoniji.

Velika eksportna tvrdka Franc Keber

Ljubljana Dunajska cesta 12

Nikel. cil. rem. ura 2-65 gl.

Srebrna cil. rem. ura 3-85 gl.

14 kar. zlata ura 22 gl. Srebrna damaska ura 4-50 gl. 14 kar. zlata ura 12 gl.

Zahvalejte veliki najnovejši cenici.

PATENTE

vseh dežela izposluje in izkoriča
M. GELBHAUS 52-33inženir in zaprteženi patentni posrednik na Dunaju
VII. Siebenstengasse 7, nasproti c. kr. patentnemu uradu.

Književna novost!

Rado Murnik: Znanci.

Ta nova knjiga našega priljubljenega humorista obsega 16 povesti in orisov, deloma resne, deloma humoristične vsebine in stane broš. K 2—, eleg. v platno vezana K 3—, po pošti 20 vin. več.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani

Prešernove ulice štev. 3. 58-42

Popolna oprema
za novorojenčke
otroško perilo
v zalogi za vsako starost priročna
značna trgovina s perilom

C. J. HAMANN

LJUBLJANA.

Perilo lastnega izdelka.
1870 Ustanovljena 1870.

Poštne hranilnice štev. 49.086.

Telefon štev. 135

Glavna posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:

na Kongresnem trgu št. 15, Souvanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure od 8. — 12. dopoldne in od 3. — 6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgal.

Bolte Gašpar
Ljubljana, Rimská cesta 17
priporoča slavnemu občinstvu

svoje sodavičarske
izdelke, posebno iz
zajamčeno pristnega
malinčnega soka,
proizvajane pokalice
(kraherle) in limonade.

Za česa legarja (tifusa) se zdravniško priporoča sodavica.

Szantner jevi črevlji

Največja
zaloga

Tennis črevljev za gospode, gospe, dečke in deklice.

Amerikanskih črevljev za gospode in gospe.

Otročjih črevljev v najboljših oblikah.

Pomladanske novosti.

edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Prva in največja zalogu črevljev na Kranjskem

F. SZANTNER

Ljubljana, * Šelenburgove ulice 4. * Ljubljana.

Ceniki zasedaj in poštne prosto. Izumaja narodila točno proti povzetju.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.